

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2021-01-07

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Mediebildens under pandemin – Hur rapporteras krisen?

En kvantitativ innehållsanalys av material från de skandinaviska
länderna

Författare: Simon Persson
Handledare: Bengt Johansson
Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: Mediebilden under pandemin – Hur rapporteras krisen?
 En kvantitativ innehållsanalys av material från de skandinaviska länderna

Authors: Simon Persson

Level: Bachelor thesis in Journalism

Term: HT 2020

Supervisor: Bengt Johansson

The purpose of this quantitative study is to find out how the media image of Sweden, Norway and Denmark has been framed by the leading evening press in the other countries during the initial three months of the COVID-19 pandemic. The study aims to answer which frames that dominates the mediapicture, if Sweden's, Norway's and Denmark's handling of the initial three months of the COVID-19 has mainly been portrayed in a positive, negative or neutral light and who is being interviewed in the news coverage.

The study aims to bring forward generalizable facts regarding the mediapicture of the different countries and how the news has been framed. Therefore, a quantitative method has been chosen since it offers good basis to systematically work through and analyze a great amount of data and to fulfill the aim of study.

The theoretical framework in this study consists of framing, news evaluation and agenda setting theory. These theories have contributed to fulfill the aim of the study.

Framing has been used to answer how the news coverage has been framed through different lenses and that how the news is being framed also influences the opinions of the newsconsumer. News evaluation has been relevant for the study since it offers an understanding of why some events are deemed too have a higher news value than others. Agenda setting theory has been included in the theoretical framework partly since it is closely related to the theory of framing and also because it explains how the choices bigger news outlet make regarding which articles to publicize and how the general frame of those articles are designed also influences the choices smaller news outlets make when it comes to their daily work. It is therefore reasonable to argue the point that the journalistic choices the newspapers included in this study has made during the time interval the study analyzed also influenced the general opinion of readers not only exclusive to readers of the chosen newspapers.

The method use in this study is a quantitative contentanalysis. This method has been chosen with the aim of answering the study's purpose too find out if and how the media coverage of the Scandinavian countries differentiates in different Scandinavian countries. Factors such as the general tone in the article (e.g. positive, neutral or negative), which frames being used and who is being interviewed and the interviewed statement has been coded in the quantitative contentanalys that has been used.

The study has shown that a majority of the articles published during the chosen time interval concerning the other countries handling of the COVID-19 pandemic has been negatively framed. The study also shows that a majority of the articles published has been framed through a public health frame. The articles concerning Sweden had the biggest share of both negative articles and articles framed through a public health frame.

The study also shows that officials are the most commonly interviewed occupational group in the articles included in the study. This was most common in the articles regarding Sweden and this result is in line with previous studies.

Innehållsförteckning

	Sida:
1. Inledning	7
2. Bakgrund	8
2.1 Utomvetenskaplig problematisering	8
2.2 Inomvetenskaplig problematisering	8
2.3 Coronapandemin i Sverige	9
2.4 Coronapandemin i Norge	10
2.5 Coronapandemin i Danmark	10
2.6 Sammanfattning	10
3. Tidigare forskning och teori	12
3.1 Tidigare forskning	12
3.1.1 Tidigare forskning om nyhetsrapportering av epidemier och pandemier	12
3.1.2 Tidigare forskning om nyhetsrapportering om kriser	13
3.1.3 Tidigare forsknings koppling till aktuell studie	14
3.2 Teori	15
3.2.1 Framing	15
3.2.2 Agenda setting-teorin	16
3.2.3 Nyhetsvärdering	17
4. Syfte	18
4.1 Frågeställningar	18
5. Metod och material	19
5.1 Kvantitativ innehållsanalys	19
5.2 Urval	20
5.3 Datainsamling	21
5.4 Operationalisering	21
5.5 Kodschema	22
5.6 Variabelvärden	22
5.7 Generaliserbarhet	22
5.8 Validitet och reliabilitet	23
6. Resultat	25
6.1 Frågeställning 1: Är rapporteringen om ett visst land i större utsträckning positivt eller negativt vinklad än rapporteringen om ett annat land?	25
6.1.1 Vinklingen av Sverige	27
6.1.2 Vinklingen av Norge	28
6.1.3 Vinklingen av Danmark	29
6.1.4 Jämförelse av vinklingen avseende de olika länderna	30
6.2 Frågeställning 2: Vilken gestaltning har rapporteringen? Är det framförallt politiska, ekonomiska eller folkhälsomässiga gestaltningar som dominerar bevakningen?	31
6.2.1 Gestaltningen av Sverige	32
6.2.2 Gestaltningen av Norge	34
6.2.3 Gestaltningen av Danmark	36

6.2.4	Jämförelse av gestaltningen av de olika länderna	37
6.3	Frågeställning 3: Vem får komma till tals? Vilken titel har intervjupersonerna?	
	Uttalar de sig positivt eller negativt?	38
6.3.1	Intervjupersoner avseende Sverige	39
6.3.2	Intervjupersoner avseende Norge	41
6.3.3	Intervjupersoner avseende Danmark	42
6.3.4	Jämförelse avseende intervjupersoner för de olika länderna	44
7	Analys	45
7.1	Analys avseende resultat	45
7.2	Analys avseende metod	46
8.	Slutdiskussion och sammanfattning	48
8.1	Diskussion om mediebild	48
8.1	Diskussion kring metoden	48
8.2	Framtida forskning	48
8.4	Sammanfattning	49
9.	Referenser	51
10.	Bilaga 1, kodschema	54

1 Inledning

I slutet av 2019 nåddes världen av nyheten om att människor hade insjuknat i ett då okänt virus i Wuhan, Kina. Människor dog av vad som av kinesiska myndigheter kallades "Lunginflammation av okänd anledning". Senare stod det klart att den okända anledningen var ett nytt coronavirus som fått spridning (WHO, 2020).

Det nya coronaviruset, också benämnt SARS Cov-2, fick en snabb spridning över världen. I slutet av februari 2020 fanns det ett stort antal bekräftade fall i både Iran och Italien och i mars månad deklarerade världshälsoorganisation (WHO) att spridningen av det nya coronaviruset var att betrakta som en pandemi. Samtliga de skandinaviska länderna, Sverige, Norge och Danmark, hade sina första bekräftade fall under januari och februari 2020 och smittan spred sig härefter snabbare i Sverige än i övriga skandinaviska länder.

Idag, december 2020, befinner sig Sverige och hela världen i en ny kris. Länder har valt olika tillvägagångssätt för att bekämpa smittspridningen. I många länder har det skett en så kallad lockdown där stora delar av samhället stängts ned och människor tillåts endast att lämna sina bostäder under mycket strikta former. Sverige har i denna fråga ett förhållningssätt som skiljer sig från de flesta andra länders på så vis att Sveriges strategi till stor del bygger på frivillighet och medborgarnas egna ansvar och inte på tvång eller myndighetsbeslut att till exempel stänga skolor eller andra institutioner. Sveriges strategi har differentierat sig från andra länders medan Norges och Danmarks strategier har varit mer i samklang med varandras och omvärldens strategier. Vilket tillvägagångssätt ett land väljer har stora konsekvenser för såväl folkhälsan som landets och medborgarnas ekonomi.

Sverige, Norge och Danmark är länder som har nära politiska, geografiska och kulturella band till varandra. Många har arbete, släkt och vänner i ett annat skandinaviskt land än det man själv bor i. Därför är det naturligt att det finns ett stort intresse och mediebevakning i hur de skandinaviska grannländerna väljer att bekämpa pandemin, speciellt när Sveriges hantering avviker mycket från andra länders.

Denna studie syftar till att kartlägga hur medierapporteringen sett ut i Sverige, Norge och Danmark avseende pandemin och bekämpningen av denna i de övriga två skandinaviska länderna. Studien har genomförts genom en kvantitativ innehållsanalys där artiklar från den största kvällstidningen i respektive land undersökts. Samtliga relevanta artiklar i tidningarna Aftonbladet, Sverige, Verdens Gang (VG), Norge och Ekstrabladet, Danmark avseende perioden mars till och med maj månad 2020 ingår. Fokus i studien ligger på framing och nyhetsvärdering.

2 Bakgrund

Nedan beskrivs kortfattat den utom- och inomvetenskapliga problematiseringen samt situationen i Sverige, Norge och Danmark under aktuell tidsperiod.

2.1 Utomvetenskaplig problematisering

Coronapandemin är en exceptionell händelse och liknar inte något som någon nu levande människa tidigare upplevt. Hur olika länder väljer att hantera situationen är bokstavligt talat en fråga om liv och död. Det är även en fråga om företags överlevnad eller konkurs. Det är en fråga där folkhälsointresset kan ställas mot ekonomiska intressen. Coronapandemin har inneburit stora förändringar och påfrestningar på i princip alla världens samhällen. Alla har påverkats av pandemin, antingen genom sjukdom och död, genom ekonomiska konsekvenser eller genom att man behövt anpassa sin vardag efter nya restriktioner. Regler och lagar har tillkommit för att begränsa smittspridningen. Många länder bemötte pandemin genom att sätta sin befolkning i karantän, något som beskrivs som "lockdown" i många medier. Sverige har valt en annan väg och svenskarna har fått röra sig fritt i samhället men med nya rekommendationer och råd från myndigheterna att förhålla sig till. Den svenska strategin har skiljt sig från de som tillämpats i våra skandinaviska grannländer, Norge och Danmark. Eftersom kunskapen om det nya coronaviruset var och fortfarande är begränsad var ländernas regeringar tvungna att fatta svåra beslut om på vilket sätt smittspridningen skulle hindras. Det är då naturligt att det rapporteras om andra länders sätt att hantera situationen, speciellt när förhållningssätten skiljer sig åt mellan länder med nära geografiska och kulturella band, som mellan Sverige, Norge och Danmark.

Det finns ett stort önskemål hos människor att få mer information om pandemin och pandemin har varit det dominerande ämnet i nyhetsmedierna ända sedan den tog fart i början av mars 2020.

2.2 Inomvetenskaplig problematisering

Coronapandemin är en av de händelser i världshistorien som fått störst uppmärksamhet i media. Den berör alla människor och alla har åsikter om det egna landets och andra länders hantering av krisen.

Det är min övertygelse att media under lång tid framöver kommer att granska olika länders strategier och utvärderingar kommer att ske. Vissa länders åtgärder kommer att lyftas fram som lyckade medan andra länders kommer att beskrivas som misslyckade. Medias rapportering kommer att påverka den bild som invånarna i ett land har om ett annat land. Denna studie undersöker bilden av Sverige, Norge respektive Danmark i de övriga två länderna. Att jämföra mediebilderna av dessa länder blir än mer intressant med hänsyn till skillnaderna i förhållningssätt och med hänsyn till skillnaderna i dödstal och smittotal. Målet med studien är att undersöka hur Sveriges, Norges och Danmarks mediebild av varandra sett

ut under coronapandemins inledande månader och en intressant frågeställning är även om skillnaderna mellan länderna återspeglas i medierapporteringen.

Undersökningen syftar till att visa om det är en positiv eller negativ bild, om det är en bild som fokuserar på folkhälsa, ekonomi, politik eller annat men även vem som kommer till tals, tjänstemän, politiker, sjukvårdspersonal etc. Av studien kommer även att kunna utläsas om bilden av till exempel Sverige i norsk media skiljer sig från bilden av Sverige i dansk media. Om norsk och dansk media rapporterar på ett opartiskt och korrekt sätt borde de redovisa en likartad bild, då de ju rapporterar om samma sak, nämligen Sveriges hantering av krisen. Motsvarande gäller naturligtvis rapporteringen avseende Norge och Danmark.

Jag har inte funnit någon tidigare forskning kring den mediebild som Sverige, Norge och Danmark har av varandra under coronapandemin. Det är en nu pågående pandemi och det är därför naturligt att det ännu inte har forskats på området. Eftersom det saknas forskning om hur de skandinaviska länderna rapporterat om varandra under pandemin är mina frågeställningar utforskade och uppsatsen kommer tillföra ny och aktuell kunskap om hur de skandinaviska länderna rapporterat om varandra. Det är spännande och intressant att vara ”först ut” i denna, enligt mitt tycke, mycket intressanta fråga.

Det finns tidigare forskning om bilden av olika länder i utländska medier vid andra stora händelser. Bland annat rapporterar svenska institutet löpande om Sverige-bilden i utländsk press.

2.3 Coronapandemin i Sverige

Det första svenska fallet av sjukdomen covid-19 bekräftades den 31 januari 2020 i Jönköping. Det var en kvinna som nyligen hade återvänt från Kina. Inhemsk smittspridning bekräftades först den 6 mars 2020 och första svenska bekräftade dödsfallet inträffades den 11 mars 2020 (Eriksson & Nygren, 2020, 31 jan).

Den 19 mars 2020 utfärdades en allmän rekommendation där det avråddes från icke nödvändiga resor inom landet (Folkhälsomyndigheten, 2020). Den 29 mars infördes ett tak för antalet deltagare i allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på 50 personer (Regeringen, 2020).

Sveriges strategi har differentierat sig jämfört med Norges och Danmarks strategier. Den svenska strategin har i högre utsträckning baserat sig på allmänna råd och rekommendationer. Bland annat uppmanades människor att ofta tvätta händerna noggrant med tvål och varmt vatten, hålla avstånd, undvika att röra ansiktet samt stanna hemma vid förkylningssymtom. Sverige har inte infört en nedstängning (lockdown) som många andra länder. Inte heller har det införts åtgärder som är juridiskt bindande att följa och som innebär någon juridisk konsekvens om man bryter mot dem. Den svenska grundlagen garanterar i fredstid att människor får röra sig fritt och därmed saknas lagliga förutsättningar för tvångsisolering av människor genom politiska beslut (SFS 1974:152).

2.4 Coronapandemin i Norge

Norge fick sitt första bekräftade fall av covid-19 den 26 februari 2020 (AFP/The Local, 2020). Det var en kvinna som nyligen hade återvänt från Kina. Dagen därpå bekräftades ytterligare tre fall, två av dessa kopplades till Italien och ett av fallen kopplades till Iran. Den 4 mars fanns det totalt 56 bekräftade fall av covid-19 i Norge. Alla dessa fall förutom fem kunde kopplas till resor utrikes, de fall som inte kunde kopplas till resor utomlands kom alla från Ullevål sjukhus i Oslo, där anställda smittats av en kollega som nyligen hade befunnit sig i Italien. Den 10 mars hade antalet fall ökat till ungefär 400 och ett stort antal av dessa fall kunde inte kopplas till resor utomlands eller till andra bekräftade fall. Detta indikerade att samhällspridning hade startat i Norge.

Den 13 mars stängde Norge ner Oslos flygplats. Norska och nordiska medborgare, utländska medborgare bosatta i Norge och människor på genomresa genom Norge till annat land släpptes igenom ändå. Den 16 mars stängdes alla gränsövergångar i landet och det gällde även nordiska icke norska medborgare (Avinor, 2020). Den 6 april meddelade norska hälsoministern att utbrottet var under kontroll i Norge. Detta då det så kallade r-talet var på 0.7. Ett r-tal under 1 betyder att smittspridningen är på väg att klinga av. (Daily Sabah, 2020).

2.5 Coronapandemin i Danmark

Danmarks första bekräftade fall upptäcktes den 27 februari 2020. Det var en person anställd vid TV2 i Danmark som nyligen hade återvänt från en skidsemester i Lombardiet, Italien. De kommande dagarna dök det upp ytterligare fall av covid-19 i Danmark. Den 12 mars bekräftades det första dödsfallet i covid-19 i Danmark och de nästkommande dagarna bekräftades fler dödsfall (Braagaard, Natali, 2020, 27 februari).

Den 13 mars införde den danska regeringen en så kallad lockdown där alla som bedömdes arbeta i "icke nödvändiga" sektorer beordrades att stanna hemma i två veckor. Detta för att begränsa smittspridningen i landet. Samma dag stängdes gymnasier, universitet och bibliotek i landet, initialt i två veckor. Den 18 mars skärptes reglerna ytterligare då det blev olagligt att samlas fler än tio personer på offentlig plats, affärer där social distansering är omöjlig, bland annat hårfrisörer, var tvungna att stänga. Den 23 mars annonserades det att åtgärderna skulle förlängas i ytterligare två veckor, fram till den 13 april (Gjöl Mansö, Rikke & Rönn Tofte, Line, 2020, 23 mars).

2.6 Sammanfattning

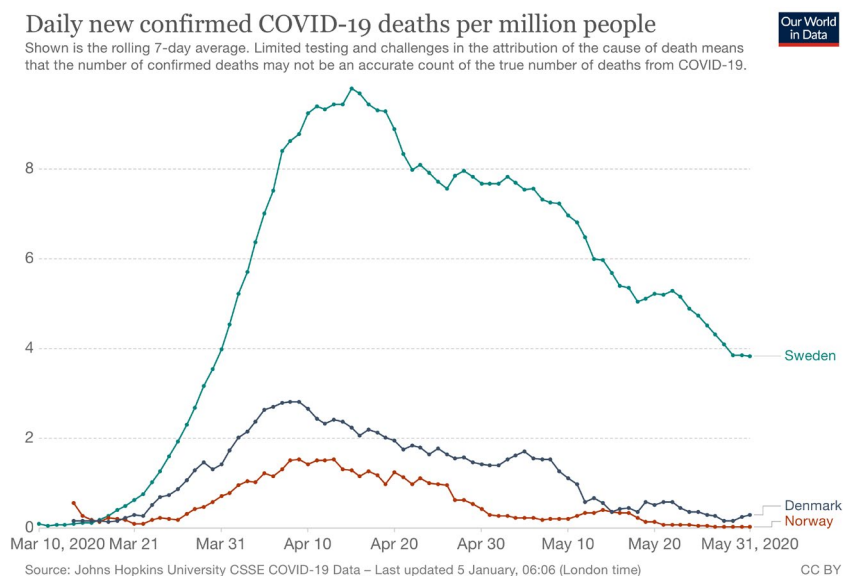
Sammanfattningsvis kan sägas att Sverige, Norges och Danmarks strategi har skilt sig åt. Framförallt är det Sveriges hantering av pandemin som avvikit. Norge och Danmarks strategier har överlag inkluderat mer tvång och juridiskt bindande åtgärder för medborgarna medan den svenska strategin grundar sig i frivillighet och personligt ansvar.

Dödstaten har skilt sig åt mellan länderna. Den 1 mars fanns det inga bekräftade dödsfall i något av länderna men bekräftade fall av covid-19 i varje land. Den första april hade 455 människor avlidit i Sverige i covid-19. Samma siffra vid samma tidpunkt var 104 i Danmark

och 44 i Norge. Den 1 maj hade 3 027 människor avlidit i Sverige av covid-19. Samma siffra vid den tidpunkten i Norge var 210 och i Danmark 460 (Our world in data, 2020).

Sverige har alltså under tidsperioden för undersökningen haft markant högre dödstal än Norge och Danmark. Även smittotalen i Sverige har varit högre än i Norge och Danmark.

Av diagrammet nedan framgår antalet avlidna per dag och per miljon invånare i Sverige, Norge och Danmark under perioden mars 2020 till och med maj 2020. Diagrammet är hämtad från ourworldindata.org.

3. Tidigare forskning och teori

När det gäller tidigare forskning fokuseras i denna studie på krisjournalistik generellt och krisjournalistik kopplad till pandemier i synnerhet. Tidigare forskning som undersökt till exempel medierapportering i samband med den pandemiska svininfluensan 2009 och ebolautbrottet 2014 är då naturliga att ta del av och utgå från eftersom dessa studier har likheter med denna studie. Även studier som handlar om kriser överlag, som till exempel flyktingkrisen 2015, är intressant att ta med i tidigare forskning. Även om sådana studier inte kan kopplas lika konkret till denna studie är det relevant att ta med då de studierna hjälper till att kartlägga mer generellt hur till exempel teorier om framing används eller hur medier kommunicerar under perioder av kris.

Det teoretiska ramverket i uppsatsen består framförallt av framing men även av nyhetsvärdering och av dagordningsteorin. Teorin om framing används för att ta reda på om nyhetsrapporteringen har dominerats av positivt, negativt eller neutralt tonläge, vilka gestaltningar nyheterna förmedlas genom samt vem som får komma till tals och uttalandets innehåll.

3.1 Tidigare forskning

3.1.1 Tidigare forskning om nyhetsrapportering av epidemier och pandemier

I studien "När hoten kommer nära - Fågelinfluensa och tuberkulos i svensk medierapportering" undersöks hur olika sjukdomar tas upp i media (Odén, Gherseti & Wallin, 2008). Studien består av tre understudier där en är en kvantitativ innehållsanalys som fokuserar på distansen mellan mediekonsumenten och sjukdomen. I materialet finns artiklar från fem tidningar, två Tv-kanaler och en radiostation vilket totalt gav 1 149 artiklar, 239 TV-inslag och 119 och radioinslag.

Studien gav ett antal olika resultat. Man kan bland annat utläsa att i vilken omfattning sjukdomen omnämndes i medierna i stor utsträckning berodde på var i världen sjukdomen fanns. I studien hämtades material från januari 2004 till juli 2006. Sjukdomen nådde sydöstra Europa kring det sista kvartalet 2004 och då ökade medierapporteringen om sjukdomen. Första fallet i Sverige bekräftades i februari 2006 och då ökade omnämmandet av sjukdomen kraftigt. I studien beskrivs distansen mellan sjukdomen och konsumenten med tre parametrar; tonläge, spekulationer och saklighet.

En annan studie om tidigare smittspridning av farliga sjukdomar i samhället är studien "Pandemin som kom av sig - Om svininfluensan i medier och opinion" (Gherseti & Odén, 2010). Studien är en kvantitativ studie som har många likheter med andra studier av samma författare som också handlar om rapportering kring smittsamma och farliga sjukdomar. Denna studie handlar om H1N1, mer vardagligt känd som svininfluensan. Det fanns ett stort intresse kring svininfluensan 2009 och den främsta anledningen till det uppges vara Sveriges regeringsbeslut att genomföra en massvaccination av befolkningen. Författarnas syfte var att

titta närmare på informationen som kom från mediebevakningen samt att titta närmare på hur media rapporterade om och granskade myndigheterna. Studien baserades på mediematerial från april till december 2009, intervjuer samt en enkät som skickades till 3000 slumpmässigt utvalda personer. Studien kom fram till att mediebevakningen bestod av fyra olika toppar. Topparna var kopplade till det första utbrottet i Mexiko, en man som vårdades med respirator, första dödsfallet i Sverige samt när storskalig vaccinering började ske. Studien kommer även fram till att svininfluensan fick större utrymme i mediebevakningen än fågelinfluensan och att det förklaras genom att svininfluensan drabbade människor svårare medan fågelinfluensan framförallt drabbade djur. Studien kom även fram till att rapporteringen framförallt handlade om bekämpningen av själva viruset samt om virusets egenskaper, till exempel smittspridningen, antal dödsfall etc. Det var mer ovanligt med medierapportering som bottnade i ett ekonomiskt eller sysselsättningsperspektiv.

Studien ”Ebolahotet - Bilden av en smitta i nyheter, sociala medier och i myndigheternas kriskommunikation” (Ghersetti, Odén & Rodin, 2018) studerar mediebildens av Ebolautbrottet och kom endast för två år sedan i skrivande stund. Författarna har i denna studie fokuserat mer på kriskommunikation ur ett medborgarperspektiv istället för ett organisationsperspektiv. Hur medierna förmedlar och gestaltar (framear) nyheterna utgör basen för allmänhetens åsikter och tankar om det som sker under krisen. Studiens slutsats liknar de i andra studier. Störst fokus får misstänkta fall av ebola som förekommer i Sverige och efter det enstaka fall som förekommer i USA och övriga Europa medan fall av Ebola som förekommer i Afrika rapporteras som statistik eller i grupp. Studien kom även fram till att allmänheten upplever medierapporteringen om Ebola som ”överdrivet alarmistisk”.

En annan studie som också handlar om medias bevakning av pandemier och smittsamma sjukdomar är studien ”The partisans, the Technocrats and the Watchdogs” (Cornia, Ghersetti, Mancini & Odén 2015). Där jämförs medierapportering om svininfluensapandemin 2009 i Sverige, Italien och Storbritannien. Det är en kvantitativ innehållsanalys där totalt 940 artiklar har undersökts från ett antal olika tidningar i Sverige, Italien och Storbritannien. Studien kom bland annat fram till att den svenska inhemska bevakningen skilde sig ganska drastiskt från både den italienska och brittiska. Detta eftersom det i den svenska bevakningen var vanligare att experter kom till tals istället för politiker. I Sverige var politiker nästan helt frånvarande från nyhetssidorna medan företrädare för hälsomyndigheterna, som hade ansvar för beslut kopplade till viruset, hade stort mediegenomslag.

3.1.2 Tidigare forskning om nyhetsrapportering om kriser

En annan forskning som behandlar kriskommunikation i medier är studien ”The syrian refugee crisis in scandinavian newspapers” (Hovden, Mjelde & Gripsrud, 2018). Studien undersöker genom en kvantitativ metod hur människor porträtteras i medierna samt om och hur flyktingarnas egna röster kom till tals. Studien kom bland annat fram till att svenska medier gestaltar nyheterna mer positivt än andra medier. Denna studie kopplas främst till

dagordningsteorin då den visar hur olika länders medier rapporterar om samma ämne på olika sätt för att porträttera den mer positivt eller negativt.

En annan studie från USA 2009 handlar om hur media gestaltar kriser genom teorin om framing. Där har det genomförts en kvantitativ innehållsanalys av 247 olika artiklar i olika kategorier. Materialet bygger på artiklar från tre av landets största tidningar och allt material var publicerat inom en månad efter att en kris hade skett. Bland kategorierna var kategorin ”Ansvarstagande” den vanligast förekommande under krisrapporteringen (An, Gower, 2009).

3.1.3 Tidigare forsknings koppling till aktuell studie

I studien *the partisans, the tecnocrats and the watchdogs* var bland annat ett av resultaten att tjänstemän förekom i högre utsträckning i den svenska medierapporteringen jämfört med andra länders medierapportering där politiker spelade en mer framträdande roll. Därför kan det vara rimligt att anta att svenska intervjupersoner i högre utsträckning kommer att vara tjänstemän istället för politiker.

Pandemin som kom av sig – Om svininfluensan i medier och opinion kom bland annat fram till att intresset för en sjukdom i media är direkt kopplat till huruvida människor drabbas av sjukdomen i stor utsträckning eller ej. Studien kom även fram till mediebevakningen framför allt handlade om virusets egenskaper, bekämpningen och smittspårningen av viruset istället för de ekonomiska konsekvenserna av smittspridningen. Av de slutsatserna kan man därför anta att medierapporteringen kring covid-19 har varit så pass omfattande eftersom sjukdomen har allvarliga konsekvenser på människors liv och hälsa. Man kan också anta att resultaten kommer uppvisa att rapporteringen kommer domineras av virusets egenskaper och de hälsomässiga konsekvenserna viruset medför istället för de ekonomiska konsekvenserna viruset medför.

Studien *Ebolahotet - Bilden av en smitta i nyheter, sociala medier och i myndigheternas kriskommunikation* visar att intresset för och rapporteringen om en pandemi eller en kris ökar ju närmare läsaren den kommer. När myndigheter vidtar åtgärder, så som till exempel massvaccination, ökar också rapporteringen. Rapporteringen ökar även ju allvarligare krisen är. När det gäller min studie menar jag att man utifrån tidigare forskning kan dra slutsatsen att intresset för hanteringen av coronapandemin i till exempel Sverige är större i Norge och Danmark än vad den är i kulturellt och geografiskt mer avlägsna länder. Det framgår också att myndighetsåtgärder som berör stora delar av befolkningen, så som till exempel en lockdown, har stort nyhetsvärde.

All tidigare forskning som har deklarerats i detta kapitel har gemensamt att den valda forskningsmetoden har varit kvantitativa innehållsanalyser. Kvantitativa innehållsanalyser lämpar sig väl för denna typ av studier. I avstamp i att den tidigare forskningen har valt kvantitativa innehållsanalyser som forskningsmetod och i mitt syfte och frågeställningar har

även jag beslutat mig för att använda mig av den kvantitativa innehållsanalysen som forskningsmetod.

I tidigare forskning har studerats hur den inhemska pressen rapporterat om pandemier/kriser. Vad jag kunnat finna har det dock inte skett en jämförande studie, där Sverige, Norge eller Danmark ingår, som beskriver hur olika länder rapporterat om varandra. Den redovisade studie som avser Sverige, Storbritannien och Italien var en studie som tog sikte på den inhemska rapporteringen i respektive land men undersökte inte hur länderna rapporterade om varandra.

3.2 Teori

3.2.1 Framing

Framing handlar om på vilket sätt nyhetsmedier för fram sina nyheter och hur nyheterna tas emot och tolkas av publiken och hur det påverkar deras uppfattning. Det finns forskning som tyder på att hur nyheter förmedlas och formuleras i medierna påverkar åsikter om olika ämnen. Mer exakt handlar framing om att varje nyhet genomgår en inramning (framing) vilket kan göras genom till exempel journalistens val av ord, vinkel, bilder etc. (Chong & Druckman, 2007).

En typ av framing är konfliktgestaltning, vilket är vanligt som ett dramaturgiskt grepp inom journalistiken. Det brukar ta uttryck i två olika (ibland fler) aktörer som utgör det centrala i den journalistiska berättelsen. I nyhetsartikeln ställs då dessa aktörer mot varandra och dramaturgin byggs upp kring deras differentierade åsikter eller tillvägagångssätt. Att frågor där det råder stora meningsskillnader eller skillnader i övrigt är vanligare i journalistiskt material än frågor där det råder större konsensus beror mycket på att det oftast är så journalistiska berättelser byggs upp och berättas idag (Karlsson & Strömbäck, 2019).

En annan typ av framing är när man tittar närmare på journalistiska frågor som på olika sätt har ekonomiska konsekvenser (economic consequences frame). Frågor som brukar tittas på genom denna gestaltningen är ofta politiska förslag och reformer.

En nyhetsrapportering som till exempel berättar om att regeringen beslutat om ett krispaket för en viss bransch, till exempel restaurangbranschen som fått ekonomiskt stöd under våren 2020, följs den nyheten ofta av en rapportering som behandlar de sociala och ekonomiska konsekvenserna av stödpaketet, eller en rapportering som behandlar de sociala och ekonomiska konsekvenserna av pandemin i stort.

Denna typ av gestaltning dyker ofta upp i samband med stora politiska händelser som till exempel krig, naturkatastrofer men givetvist även pandemier (Karlsson & Strömbäck, 2019).

Jag har valt att bland annat använda den ekonomiska framinganalysen när materialet har undersökts. Detta genom att en variabel kan koda som "ekonomiskt vinklad artikel" under kodningen av materialet. Även folkhälsomässig och politiska vinklar valde jag att koda efter

då det är aktuellt med hänsyn till att studien undersöker rapporteringen av den rådande pandemin.

Det sätt på vilket medierna väljer att rapportera olika ämnen påverkar allmänhetens syn på det ämnet. Därför påverkar de skandinaviska mediernas rapportering om varandra också de skandinaviska ländernas och befolkningens syn på- och uppfattning om varandra. Detta framgår av teorin om framing.

3.2.2 Agenda setting-teorin

Framing är den centrala teorin i min uppsats. Trots det kommer jag att beskriva agenda setting-teorin då de båda teorierna är väldigt nära besläktade och framing byggs på agenda setting-teorin.

“Agenda setting theory”, också känd som dagordningsteorin på svenska, introducerades i början av 1970-talet av forskarna Maxwell McCombs och Donald Shaw. De publicerade en vetenskaplig artikel som bestod av innehållsanalys och opinionsundersökning som de genomförde under presidentvalet i USA 1968. De kartlade vilka frågor som bevakades av medierna samtidigt som de frågade människor från allmänheten vilka frågor de ansåg vara viktigast. Resultatet de kom fram till var att det fanns ett starkt samband mellan vilka frågor som media tog upp och vilka frågor allmänheten tyckte var viktigast (McCombs & Shaw, 1972).

Dagordningsteorin går ut på att journalistiken påverkar den allmänna opinionen. Genom att vissa frågor får mer eller mindre utrymme i media påverkar det också vilka frågor som anses vara stora och viktiga samhällsproblem. Journalistiken sitter helt enkelt på väldigt mycket makt när det gäller vilka frågor och på vilket sätt samhällsproblem, både inrikes och utrikes, diskuteras och behandlas i det samhälle som journalistiken produceras för (Karlsson & Strömbäck, 2019).

Det finns även studier som behandlar hur den mediala agendan eller dagordningen skapas. Begreppet som då brukas användas är intermedia agenda setting (intermediala dagordningseffekter). I korta ordalag kan man beskriva det som föreställningen att vissa medier är tongivande, sätter agendan, för andra medier. Ifall ett stort media väljer att lyfta fram en viss nyhet eller en viss sakfråga med en viss vinkel kan det påverka vad och hur andra mindre medier rapporterar och vinklar material. Därför kan urvalet av nyheter och vinklingen av dessa i ett lands dominerande kvällspress även påverka vilka nyheter och vinklingar som förekommer i andra medier (Vliegenthart & Walgrave, 2008).

3.2.3 Nyhetsvärdering

Nyhetsvärdering handlar om vad som gör att en händelse blir till en nyhet. I detta fall vad som får Aftonbladet, Verdens Gang eller Ekstrabladet att ta upp nyheten och hur stort utrymme den får.

Det finns generella drag i nästan alla nyheter. Bland annat skall nyheter vara lättbegripliga och dramatiska, handla om en viktig händelse och ske relativt nära både tidsmässigt och geografiskt. Det är även vanligt att det finns negativa inslag i nyheter (Weibull & Wadbring, 2014).

Weibull och Wadbring förklarar också att det framförallt är tre faktorer som avgör en händelses nyhetsvärde. Det är tidsmässigt avstånd, rumsligt avstånd och kulturellt avstånd. Ju närmre en händelse ligger oss mätt på dessa avstånd ju högre är chansen att händelsen kommer att bli en nyhet i media. Vi påverkas mindre och därav blir vi också mindre intresserade av händelser som inträffar på ett längre avstånd från oss.

Teorier om nyhetsvärdering är relevant för min uppsats eftersom man behöver förstå hur medier värderar nyheter och tar beslut om vilka nyheter som publiceras. Faktorer som till exempel den geografiska och kulturella närheten mellan de skandinaviska länderna är givetvist en faktor som spelar in i studien. Det är en faktor som bidrar till att nyheter som rör andra skandinaviska länder får ett högre nyhetsvärde i skandinaviska medier än vad många nyheter från andra länder får. Men även faktorer som publik är relevant. Detta eftersom det skulle kunna vara fördelaktigt ur en kommersiell synvinkel att måla upp en bild av antingen kris eller framgång när det kommer till nyheter rörande de övriga skandinaviska ländernas tillvägagångssätt för att minska smittspridningen, för att öka nyhetsvärdet och därmed också publiken ytterligare.

4 Syfte

Syftet med studien är att undersöka hur de skandinaviska länderna porträtteras i media av varandra. Med studien ämnar jag kartlägga hur rapporteringen om Sverige, Norge och Danmark kopplad till coronapandemin har sett ut i de olika länderna. Det gör jag genom att koda artiklar publicerade av den största kvällstidningen i respektive land under tidsperioden mars till och med maj 2020.

Min förhoppning är att studien kommer att bidra till ökad förståelse och ökad kollektiv kunskap kring hur mediebilderna av de skandinaviska länderna har sett ut under den inledande fasen av coronapandemin 2020 i de skandinaviska länderna. Studien undersöker inte hur medierapporteringen borde ha sett ut utan hur den faktiskt såg ut.

4.1 Frågeställningar

Med avstamp i syftet har jag följande frågeställningar

- Är rapporteringen om ett visst land i större utsträckning positivt eller negativt vinklad än rapporteringen om ett annat land?
- Vilken gestaltning/inramning har rapporteringen? Är det framförallt politiska, ekonomiska eller folkhälsomässiga gestaltningar som dominerar bevakningen?
- Vem får komma till tals? Vilken titel har intervjupersonerna? Uttalar de sig positivt eller negativt?

5 Metod och material

I undersökningen används en kvantitativ innehållsanalys för att undersöka om rapporteringen om ett visst land i större utsträckning är positivt eller negativt vinklad än rapporteringen om ett annat land. Genom undersökningsmetoden undersöks även vilken gestaltning rapporteringen har, om den är ekonomisk, politisk eller folkhälsomässig samt även vem som kommer till tals, alltså till vilken kategori intervjupersonen kan räknas. Jag har valt att använda en kvantitativ innehållsanalys eftersom jag då kan inkludera ett stort urval och titta närmare på ett större material än vad jag annars hade haft möjlighet att göra, istället för att djupanalysera enstaka fall.

5.1 Kvantitativ innehållsanalys

Kvantitativa innehållsanalyser är lämpliga när det gäller undersökningar av ett stort material som ska analyseras samt när man ska mäta i vilken utsträckning något förekommer och vilka samband, skillnader och likheter som finns i materialet (Ekström & Johansson, 2019:171). Metoden är ett vanligt arbetssätt när forskare systematiskt samlar in stora mängder empiriska data, sammanfattar dessa i statistisk form och analyserar utfallet. Metoden innebär i korthet att stort material samlas in och gås igenom på så vis att det kodas utifrån olika variabler, såsom till exempel positiv eller negativ, svart eller vit, lång eller kort. Svaret ges en kod efter ett uppgjort kodschema och frekvensen av svaret kan enkelt utläsas i den statistik som kommer fram och kan även redovisas i tabeller. Den kvantitativa innehållsanalysen är den metod som bäst lämpar sig för min studie. Metoden har såväl fördelar som svårigheter som behöver reflekteras över och appliceras till min studie.

Fördelen är naturligtvis att, rätt använd, kan en kvantitativ innehållsanalys ge svar på de frågor jag uppställt. Metoden tillåter kodning enligt ett stort antal variabler och flera olika frågeställningar kan undersökas i materialet. Den använda metoden lämpar sig väl då jag jämför ett stort antal artiklar från tidningar i Sverige, Norge och Danmark och på ett tydligt och klart sätt framkommer statistiskt där det framkommer vilken bild som presenteras av de olika länderna och även om bilden av de olika länderna överensstämmer eller skiljer sig åt på ett eller flera olika områden.

Svårigheter som lyfts fram vid en kvantitativ innehållsanalys är urvalet av det undersökta materialet och tolkningen av detta. Urvalet måste ske systematiskt och objektivt. Allt relevant material ska ha lika stor chans att komma med och att det ska tolkas på samma sätt oavsett vem som gör tolkningen (Karlsson & Johansson, 2019). Det är just detta angreppssätt som möjliggör tolkning och bearbetning av stora volymer material. Detta angreppssätt är således enligt mitt tycke både metodens styrka och svårighet. Vid urvalet i min studie har jag tagit med samtliga artiklar i de undersökta tidningarna, Aftonbladet, VG och Ekstrabladet, som inom en angiven tidsperiod handlat om coronapandemin i de övriga två länderna. Genom upprepade kontroller har jag minimerat risken för att jag inte uppmärksammat någon artikel, och skulle någon artikel ändå ha missats så bör det inte vara hänförligt till vilken tidning den publicerats i eller vilket innehåll den har.

En annan omständighet att noga överväga är vilka variabler som undersöks. Genomför man kodningen efter förutbestämda variabler kan variablerna kodas objektivt och systematiskt och risken för subjektiva bedömningar minimeras. Variablerna bör om möjligt vara lätta att koda på så vis att tolkningsutrymmet är så litet som möjligt för att undvika felkällor men ändå så uttömmande att resultatet speglar innehållet i det kodade materialet på ett rättvist, begripligt och överskådligt sätt.

Det är viktigt att de variabler som används är noggrant övervägda för att ge svar på de frågeställningar som finns i undersökningen. I det material jag analyserat har artiklarna först delats in efter vilken tidning de kommer från och vilket land artikeln handlar om. Artiklarna har sedan kodats utifrån ett flertal variabler såsom till exempel om artikeln är positivt eller negativt vinklad, vilket fokus artikeln har eller intervjupersonens roll. Dessa variabler har sedan kodats i kodschemat och ett statistiskt material har framkommit. På så sätt kan man dra generella slutsatser från kodningen.

En brist avseende kvantitativ innehållsanalys som emellanåt lyfts fram är att något går förlorat när texter, ibland komplexa sådana, översätts till matematiska tabeller. En kritik kan vara att ”djupet” i texten inte kommer fram. Den kvantitativa innehållsanalysens styrka är dess omfång och det kan sägas att rätt använt kommer djupet och meningen i det samlade materialet fram, inte djupet i varje enskild artikel.

I kvantitativa innehållsanalyser är det möjligt att använda textläsande datorprogram för att snabbt gå igenom väldigt stora mängder datamaterial och registrera förekomsten av olika variabler (Esaiasson et al., 2017:199). Denna metod har inte använts i min studie utan materialet har lästs och kodats manuellt.

Det kan även finnas en svårighet i att tolka en artikel eller ett uttalande som till exempel positivt, negativt eller neutralt då det finns ett visst utrymme för personligt tyckande hos den person som kodar materialet.

5.2 Urval

Jag har gått igenom en stor mängd nyhetsartiklar från tre olika tidningar, Aftonbladet, VG och Ekstrabladet, som handlar om de andra skandinaviska ländernas hantering av coronapandemin och kategoriserat dem efter hur medierna porträtterat länderna i artiklarna.

Jag började med att skapa en lista över de största medierna i varje land baserat på publik och typ av press. Jag har sedan tittat närmare på artiklar som publicerats från och med mars och till och med maj månad 2020, vilket var den inledande och vid uppsatsens början (september 2020) mest akuta delen av pandemin. Coronavirusets spridning fullständigt dominerade nyhetsbevakningen i Skandinavien samt i övriga världen och intresset hos allmänheten för nyheter kopplade till det nya coronaviruset var väldigt stort. Ambitionen från början var att titta närmare på flera olika medier ifrån Sverige, Norge och Danmark. När

jag började samla in artiklar gjorde jag det från en kvällstidning från varje land, Aftonbladet (Sverige), Verdens Gang (Norge) och Ekstrabladet (Danmark). Jag valde kvällstidningarna med störst läsarantal eftersom jag ville kunna dra mer generella slutsatser kring kvällstidningsjournalistiken i varje enskilt land.

En jämförelse mellan tidningarnas storlek blir ointressant eftersom ländernas invånarantal avsevärt skiljer sig åt. Samtliga tidningar är dock den tidning i respektive land som har störst nätupplaga.

Jag märkte snabbt att jag kom upp i ett stort antal artiklar och valde då att istället enbart koncentrera min studie på de tre tidningarna. Eftersom jag inte tittat närmare på andra medier än de största kvällstidningarna i varje land är jag medvetna om att min studie inte nödvändigtvis representerar den totala mediebild av länderna utan snarare ger en bild av vilken mediebild den typen av journalistik ger av länderna i fråga.

5.3 Datainsamling

Urvalet för min kvantitativa innehållsanalys kommer ifrån webpublicerade artiklar från Aftonbladet, Ekstrabladet och Verdens Gang (VG) under perioden 2020-03-01 fram till 2020-05-31. Totalt påträffades och undersöktes 443 artiklar.

Datainsamlingen genomfördes genom sökningar på tidningarnas webbplatser, avancerad googlesökning samt genom sökningar i dataprogrammet retriever. Jag är medveten om att det finns risk för bortfall av artiklar när datainsamlingen går till på detta sätt. Dock har jag försökt minimera den risken genom att genomsöka samma tidsperioder flera gånger och vid flera tillfällen. Man kan givetvis argumentera för att generaliserbarheten i denna studie påverkas negativt av det även om jag har vidtagit åtgärder för att minimera risken för bortfall. Jag tror dock att det eventuella bortfallet av artiklar är lågt och inte kommer påverka studiens resultat nämnvärt.

I studien ingår samtliga påträffade artiklar från ovan nämnda kvällstidningar som på något sätt berör de övriga skandinaviska länderna och coronapandemin. Materialet har sedan gått igenom och kategoriserats efter olika variabler i statistikprogrammet SPSS.

5.4 Operationalisering

Operationaliseringen riktade in sig på hur vårt urval av artiklar kodades efter förutbestämda variabler. Variablerna behöver vara förutbestämda för att vi ska kunna studera materialet på ett objektivt och systematiskt sätt.

5.5 Kodschema

I kodschemat återfinns variabler så som medium, artikelkod, landet artikeln handlar om och publiceringsdatum. Även variabler som eventuell bild och dess innehåll kodas. Även artikelns vinkel kodas. I det innefattas både om artikeln som helhet ses som positiv, neutral eller negativ men även ur vilken gestaltning den är kopplad till landets hantering av coronapandemin. Gestaltningar som det har kodats efter är ekonomisk, folkhälsomässig, politisk samt eventuella kombinationer av dessa vinklar. Eventuella intervjupersoner kodas efter deras titel och nationalitet samt om deras uttalanden är positiva, neutrala eller negativa. Bland några persongrupper som det har kodats efter återfinns bland annat "politiker i styrande ställning/opposition", "sjukvårdspersonal", "forskare/akademiker" och "allmänheten". Se bifogad bilaga för kodschemat i sin helhet.

5.6 Variabelvärden

För att kunna förstå resultatet av den kvantitativa innehållsanalysen behöver vissa begrepp förklaras och definieras tydligare. Eftersom studien i första hand syftar till att kartlägga om rapporteringen i störst utsträckning varit positivt, neutralt eller negativt vinklad kommer det att definieras nedan.

Positiv vinkel eller uttalande definieras som artiklar som tar upp ett lands framgångar inom till exempel smittbekämpning, smittspårning eller beroende på hur deras åtgärder beskrivs som negativa eller positiva. Även artiklar som kan ses som "skämtsamma" eller som inte har något större allvar kopplat till sig kommer att definieras som positivt vinklade om de kan kopplas till coronapandemin.

Neutral vinkel eller uttalande definieras jag som ett mellanting mellan positiv och negativ vinkel. Det kan till exempel vara artiklar/uttalanden som belyser både ett lands framgångar och motgångar under coronapandemin eller artiklar som jag inte anser har en klar och tydlig vinkling åt det ena eller andra hållet.

Negativ vinkel eller uttalande definieras som artiklar där ett lands misslyckanden tas upp. Till exempel artiklar som rapporterar om ett lands dödstal ses generellt som negativa. Även artiklar/uttalanden som överlag beskriver ett lands smittbekämpning, smittspårning eller åtgärder i negativa ordalag definieras som negativt vinklade i kodningen. Exempelvis har artiklar där dödstalssiffror redovisats kodats som negativa artiklar.

5.7 Generaliserbarhet

Studien syftar till att bidra till den gemensamma kunskapen om hur rapporteringen om de skandinaviska länderna har sett ut i de övriga skandinaviska länderna. Studien ger inte en fullständig eller komplett bild av den totala mediebilderna av varje enskilt land, i så fall hade urvalet av medier i varje land behövt vara större. Dock är det för varje land den tidning med störst nätupplaga som undersökts och under tidsperioden har samtliga relevanta publicerade artiklar undersökts. Det undersökta materialet är relativt omfattande. Det kan dock inte uteslutas att resultatet blivit något annorlunda om undersökningen till exempel även omfattat

morgontidningar och nyhetssändningar. Resultaten och analyserna kommer att bestå av försiktiga generaliseringar (Ekström & Johansson, 2019).

5.8 Validitet och reliabilitet

Med validitet menas att undersökningen mäter det som har med saken att göra, det som är relevant för de slutsatser som dras. Med reliabilitet menas att undersökningen är utförd på ett korrekt sätt, att undersökningen är tillförlitlig och pålitlig.

Vad gäller validitet är frågan om det man mätt är relevant för studiens syfte, eller om mätningen skett av något som inte har med saken att göra, eller om viktiga variabler utelämnats. Under avsnittet 5.1 om kvantitativ innehållsanalys framfördes att de variabler som används ska vara noga övervägda för att ge svar på de frågeställningar som finns i undersökningen. Om variablerna i en kvantitativ innehållsanalys är noga övervägda och mäter det relevanta har studien god validitet. Om variablerna mäter något annat spelar det ingen roll hur väl genomförd studien är, den kommer inte att svara på det som efterfrågas.

Frågeställningarna i min studie är om ett visst land i större eller mindre utsträckning presenteras positivt eller negativt, vilken gestaltning rapporteringen haft och vem som får komma till tals. Det är också detta jag har mätt beträffande de tre tidningarna i den kvantitativa innehållsanalysen med hjälp av det kodschema som tagits fram. En brist kan här anses vara att mätningen avser just den största kvällstidningen i landet och inte övriga medier. De undersökta tidningarna är dock dominerande i sitt land avseende nätupplaga. Nätupplagan når numer betydligt fler läsare än till exempel den traditionella papperstidningen. Med hänvisning till dagordningsteorin, eller agenda setting-teorin, borde det vara dessa tidningar som i stor utsträckning sätter agendan även för mindre medier. Dessa omständigheter talar starkt för att de valda tidningarna ger en god bild av medierapporteringen i landet. Jag anser därför att studien får anses ha hög validitet.

När det gäller studiens reliabilitet finns, som alltid vid liknande studier, visst utrymme för osäkerhet som man bör vara medveten om. Även om kodningen utförs på sådant sätt att variablerna ger litet utrymme för egen tolkning finns ett visst sådant utrymme och det kan vara en felkälla. Jag har strävat efter att motverka detta genom att innan kodningen noga överväga hur de olika variabler som kodats ska tolkas. Vid insamlingen av artiklar och kodning av dessa var vi två personer som hjälptes åt och ett reliabilitetstest har genomförts, om än i mindre omfattning. Detta har skett genom att en annan person i viss mån gått igenom och ”kodat om” redan kodat material för att kontrollera om resultatet blev detsamma. Ju högre andel kodningar som överensstämmer med den första kodningen ju högre är studiens reliabilitet. Exakt hur hög andel kodningar mätt i procent som överensstämmer som är önskvärt är svårt att uttala sig om eftersom det beror på kodningens variabler och hur mycket de lämnar för egen tolkning (Esaiason & Giljam 2017). Överensstämmelsen har dock vid den kontroll som skett i denna studie varit god, vilket tyder på en god reliabilitet.

Ytterligare en felkälla skulle kunna vara att en stor del av artiklarna i materialet är på norska eller danska och det kan öka risken för missförstånd. Jag har dock inte upplevt att det har inneburit några svårigheter att förstå artiklarna.

6 Resultat

Undersökningen består av totalt 439 webpublicerade artiklar från Aftonbladet, Verdens Gang och Ekstrabladet under perioden den 1 mars 2020 till och med den 31 maj 2020. Av dessa har 33 procent (143 st.) publicerats av Aftonbladet, 34 procent (151 st.) av VG och 33 procent (145 st.) av Ekstrabladet. Studien omfattar alltså ungefär lika många artiklar från varje tidning.

Nedan redovisas resultatet av undersökningen för att ge svar på de tidigare angivna frågeställningarna;

- Är rapporteringen om ett visst land i större utsträckning positivt eller negativt vinklad än rapporteringen om ett annat land?
- Vilken vinkel har rapporteringen? Är det framförallt politiska, ekonomiska eller folkhälsomässiga vinklar som dominerar bevakningen?
- Vem får komma till tals? Vilken titel har intervjupersonerna? Uttalar de sig positivt eller negativt?

När resultatet rapporteras i procentsats blir summan i vissa fall över eller under 100 procentenheter. Detta beror på den avrundning som skett av de olika andelarna.

I något fall har någon enstaka artikel fallit bort vid kodningen, varför det totala resultatet av antalet artiklar i samtliga fall inte uppgår till 439. I dessa fall har procentandelen beräknats på antalet kodade artiklar.

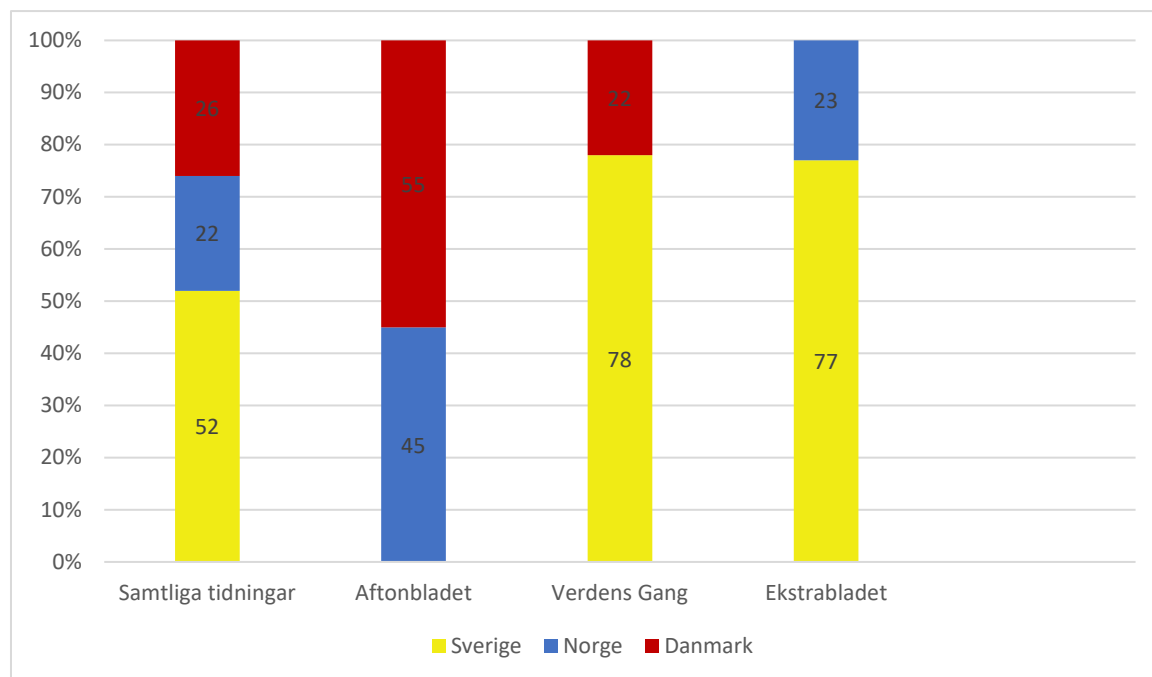
6.1 Frågeställning 1: Är rapporteringen om ett visst land i större utsträckning positivt eller negativt vinklad än rapporteringen om ett annat land?

Nedan redovisas också i vilken utsträckning det rapporterats om de olika länderna eftersom det har betydelse för de uppställda frågeställningarna. Om rapporteringen om ett visst land är kraftigt positiv eller negativ och dessutom intensiv förstärker det den beskrivna bilden ytterligare.

Av samtliga artiklar har 52 procent (230 artiklar) handlat om Sverige, 22 procent (97 artiklar) har handlat om Norge och 26 procent (112 artiklar) har handlat om Danmark.

Av Aftonbladets artiklar handlade något fler om Danmark (55 procent) än om Norge (45 procent). Både Verdens Gang och Ekstrabladet har rapporterat betydligt mer om Sverige (78 respektive 77 procent) än vad de gjort om Danmark respektive Norge (23 respektive 22 procent).

Figur 6.1 Den totala andelen av rapporteringen fördelat på Sverige, Norge och Danmark samt de olika tidningarnas rapportering fördelat på länder (procent).

Kommentar: Av samtliga 439 artiklar har 52 procent (230 artiklar) handlat om Sverige, 22 procent (97 artiklar) handlat om Norge och 26 procent (112 artiklar) handlat om Danmark. Av Aftonbladets 143 artiklar handlade om 45 procent (112 artiklar) om Norge och 55 procent (79 artiklar) om Danmark, av Verdens Gangs 151 publicerade artiklar handlade 78 procent (118 artiklar) om Sverige och 22 procent (33 artiklar) om Danmark och av Ekstrabladets 144 publicerade artiklar handlade 77 procent (112 artiklar) om Sverige och 23 procent (33 artiklar) om Norge.

Bevakningen av coronapandemin i Sverige och Sveriges hantering av pandemin har alltså varit betydligt mer intensiv än motsvarande bevakning av de övriga länderna. Omfattningen av bevakningen av Norge och Danmark har varit relativt likartad.

Av de 230 artiklar som handlat om Sverige har 51 procent publicerats i Verdens Gang och 49 procent i Ekstrabladet. Av de 97 artiklar som handlat om Norge har 66 procent publicerats i Aftonbladet och 34 procent i Ekstrabladet.

Av de Danmark 112 artiklar som handlat om Norge har 71 procent publicerats i Aftonbladet och 29 procent i Verdens Gang.

Kodning har skett efter om artiklarna varit positivt, negativt eller neutralt vinklade. Härmed avses om artikeln som helhet upplevs som positiv, negativ eller neutral. Hur rubriken uppfattats har haft stor betydelse för kodningen då rubriken ofta sätter tonen i artikeln. Som positivt vinklade anses artiklar som behandlar ett lands framgångar inom till exempel smittbekämpning eller smittspårning medan artiklar som beskriver ett lands svårigheter eller misslyckanden i dessa avseenden har kodats som negativa. Artiklar där dödstalssiffror redovisats har i regel kodats som negativa. Nedan beskrivs mycket kortfattat ett axplock av de artiklar som ingår i undersökningen och hur de kodats, detta för att skapa en förståelse för vilken sorts artiklar det kan röra sig om.

Som exempel på artiklar som kodats som positiva kan nämnas följande.

- Verdens Gang skriver om att personer som insjuknat i covid-19 i Sverige fått ebolamedicin.
- Verdens Gang rapporterar att Sverige kan ha nått toppen i smittspridningen, att pandemin kan gradvis ebba ut och att statsepidemiolog Anders Tegnell uppgett att smittalen går ner.
- Aftonbladet skriver om att Norges statsminister Erna Solberg håller pressträff för barn och berättar om pandemin för barn.
- Aftonbladet rapporterar om att skolor ska öppnas i Danmark efter påsk, att det sker en återgång till det normala och att smittspridningen är under kontroll.
- Aftonbladet skriver om att Norges hälsominister uppgett att smittan är under kontroll.

Som exempel på artiklar som kodats som negativa kan nämnas.

- Verdens Gang skriver om att dödstalen ökar i Sverige och att Sverige planerar att använda ishallar som bårhus.
- Verdens Gang skriver om att svenska läkare har insjuknat i covid-19 och intensivvårdas i Stockholm.
- Ekstrabladet rapporterar om att 76 covid-19 patienter avlidit under ett dygn i Sverige.
- Ekstrabladet rapporterar att Sveriges statsminister Stefan Löfven uttalat att Sveriges coronaberedskap inte varit god nog.
- Ekstrabladet skriver att det i Stockholm förutses 600 000 smittade redan i maj enligt folkhälsomyndigheten.
- Aftonbladet rapporterar att de stängda skolorna i Norge kostar samhället 1,7 miljarder norska kronor varje dag.

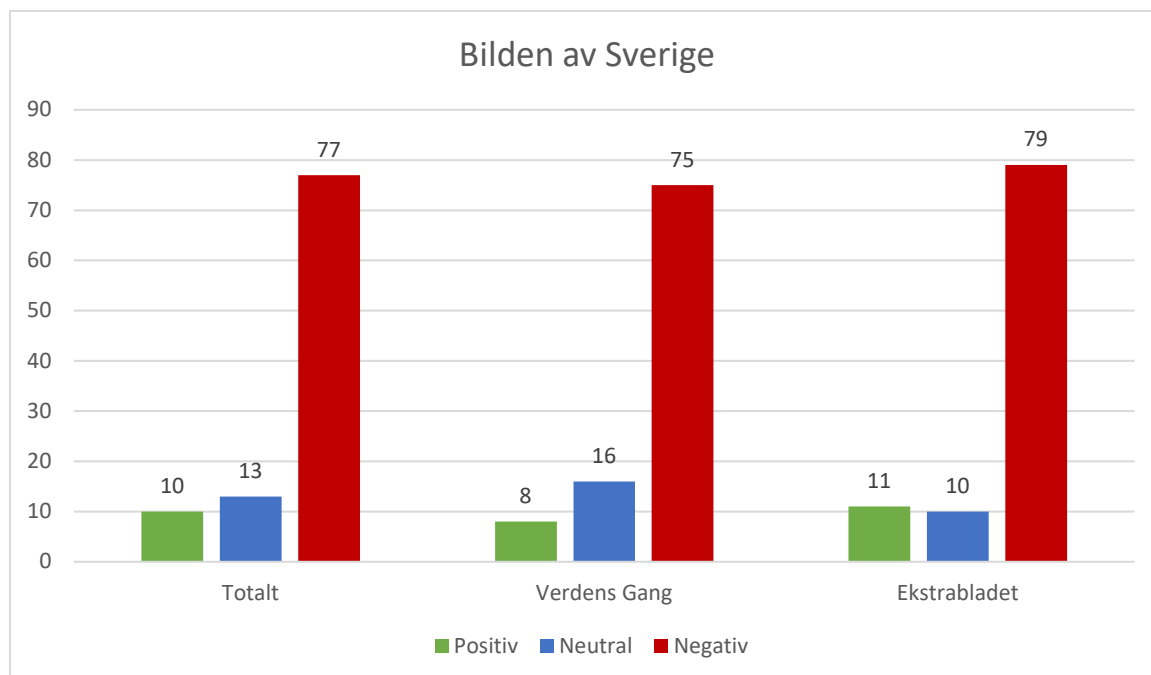
Som exempel på artikel som kodats som neutral kan nämnas en artikel där Verdens Gang rapporterar att Anders Tegnell uppgett att munskydd ger falsk trygghet och avråder från att använda det för andra än sjukvårdspersonal. Det går inte att utläsa någon ton i artikeln.

6.1.1 Vinklingen av Sverige

Av de artiklar som publicerats om Sverige har totalt 77 procent varit negativa, 10 procent positiva och 13 procent neutrala. Av de artiklar som publicerats om Sverige i VG har 75 procent varit negativa och i Ekstrabladet har 79 procent varit negativa. I VG har 8 procent varit positiva och i Ekstrabladet har 11 procent varit positiva. I VG har 16 procent varit neutrala medan 10 procent av artiklarna i Ekstrabladet varit neutrala.

Nedan framgår antalet positiva, negativa och neutrala artiklar om Sverige i VG och Ekstrabladet.

Figur 6.2 Andelen positiva, negativa eller neutrala artiklar om Sverige totalt samt fördelade på Verdens Gang och Ekstrabladet (procent).

Kommentar: Av det totala antalet artiklar som handlat om Sverige, 230 st., har 10 procent (23 artiklar) varit positiva, 13 procent (30 artiklar) varit neutrala och 77 procent (177 artiklar) varit negativa. Av 118 artiklar publicerade av VG om Sverige har 8 procent (10 artiklar) varit positiva, 16 procent (19 artiklar) neutrala och 75 procent (89 artiklar) negativa. Av 112 artiklar publicerade av Ekstrabladet om Sverige har 11 procent (13 artiklar) varit positiva, 10 procent (11 artiklar) neutrala och 79 procent (88 artiklar) negativa.

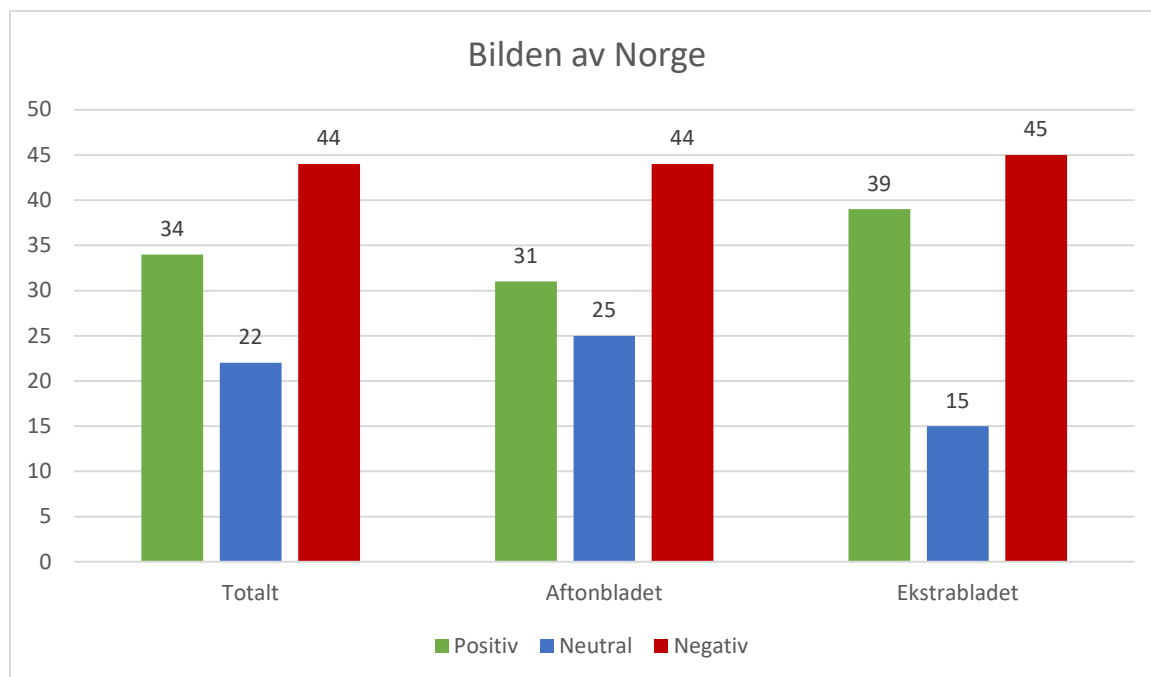
Som framgår har rapporteringen om Sverige varit både kraftigt negativ och intensiv.

6.1.2 Vinklingen av Norge

Av de artiklar som publicerats om Norge har totalt 44 procent varit negativa, 34 procent positiva och 22 procent neutrala. Av de artiklar som publicerats om Norge i Aftonbladet har 44 procent varit negativa och i Ekstrabladet har 45 procent varit negativa. I Aftonbladet har 31 procent varit positiva och i Ekstrabladet har 39 procent varit positiva. I Aftonbladet har 25 procent varit neutrala medan 15 procent av artiklarna i Ekstrabladet varit neutrala.

Nedan framgår antalet positiva, negativa och neutrala artiklar om Norge i Aftonbladet och Ekstrabladet.

Figur 6.3 Andelen positiva, negativa eller neutrala artiklar om Norge totalt samt fördelade på Aftonbladet och Ekstrabladet (procent).

Kommentar: Av det totala antalet artiklar, 97 st., som handlat om Norge, har 34 procent (33 artiklar) varit positiva, 22 procent (21 artiklar) neutrala och 44 procent (43 artiklar) negativa. Av 64 artiklar publicerade av Aftonbladet om Norge har 31 procent (20 artiklar) varit positiva, 25 procent (16 artiklar) neutrala och 44 procent (28 artiklar) negativa. Av 33 artiklar publicerade av Ekstrabladet om Norge har 39 procent (13 artiklar) varit positiva, 15 procent (5 artiklar) neutrala och 45 procent (15 artiklar) negativa.

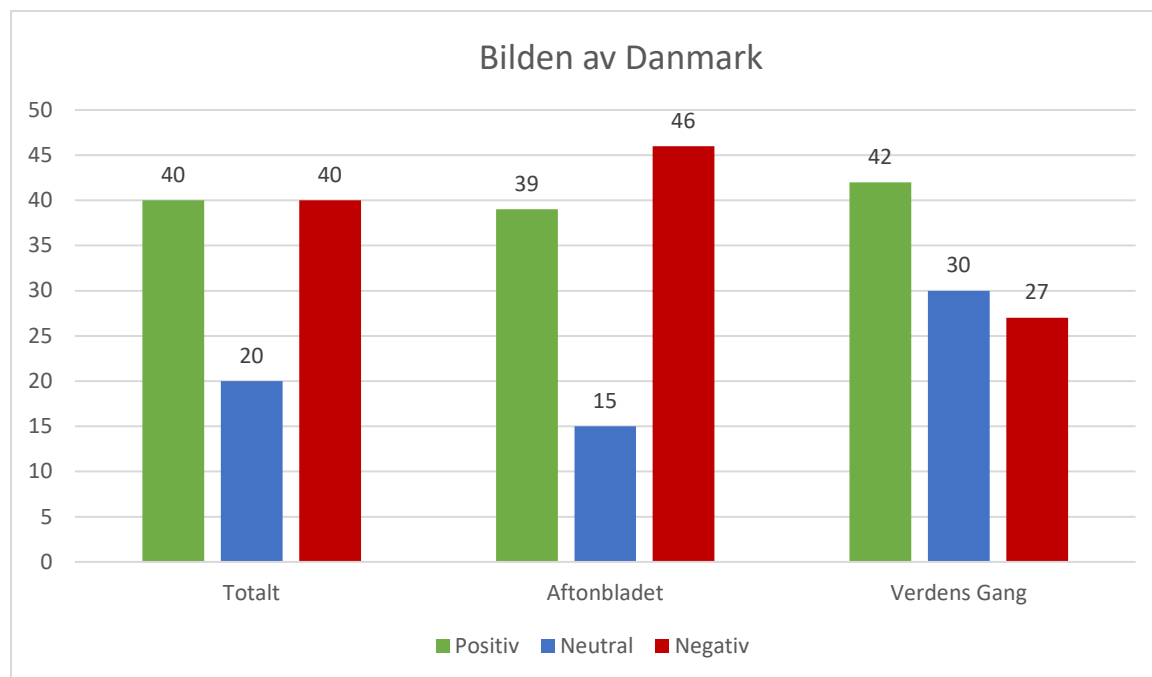
Som framgår har rapporteringen om Norge varit relativt likartad i Aftonbladet och Ekstrabladet.

6.1.3 Vinklingen av Danmark

Av de artiklar som publicerats om Danmark har totalt 40 procent varit negativa, 40 procent positiva och 20 procent neutrala. Av de artiklar som publicerats om Danmark i Aftonbladet har 46 procent varit negativa och i VG har 27 procent varit negativa. I Aftonbladet har 39 procent varit positiva och i VG har 42 procent varit positiva. I Aftonbladet har 15 procent varit neutrala medan 30 procent av artiklarna i VG varit neutrala.

Nedan framgår antalet positiva, negativa och neutrala artiklar om Danmark i Aftonbladet och Verdens Gang.

Figur 6.4 Andelen positiva, negativa eller neutrala artiklar om Danmark totalt samt fördelade på Aftonbladet och Verdens Gang (procent).

Kommentar: Av totalt 112 artiklar som handlat om Danmark har 40 procent (45 artiklar) varit positiva, 20 procent (22 artiklar) neutrala och 40 procent (45 artiklar) negativa. Av 79 artiklar publicerade av Aftonbladet om Danmark har 39 procent (31 artiklar) varit positiva, 15 procent (12 artiklar) neutrala och 46 procent (36 artiklar) negativa. Av 33 artiklar publicerade av Verdens Gang om Danmark har 42 procent (14 artiklar) varit positiva, 30 procent (10 artiklar) neutrala och 27 procent (9 artiklar) negativa.

Som framgår har Aftonbladet rapporterat en något mer negativ bild av Danmark än vad Verdens Gang gjort.

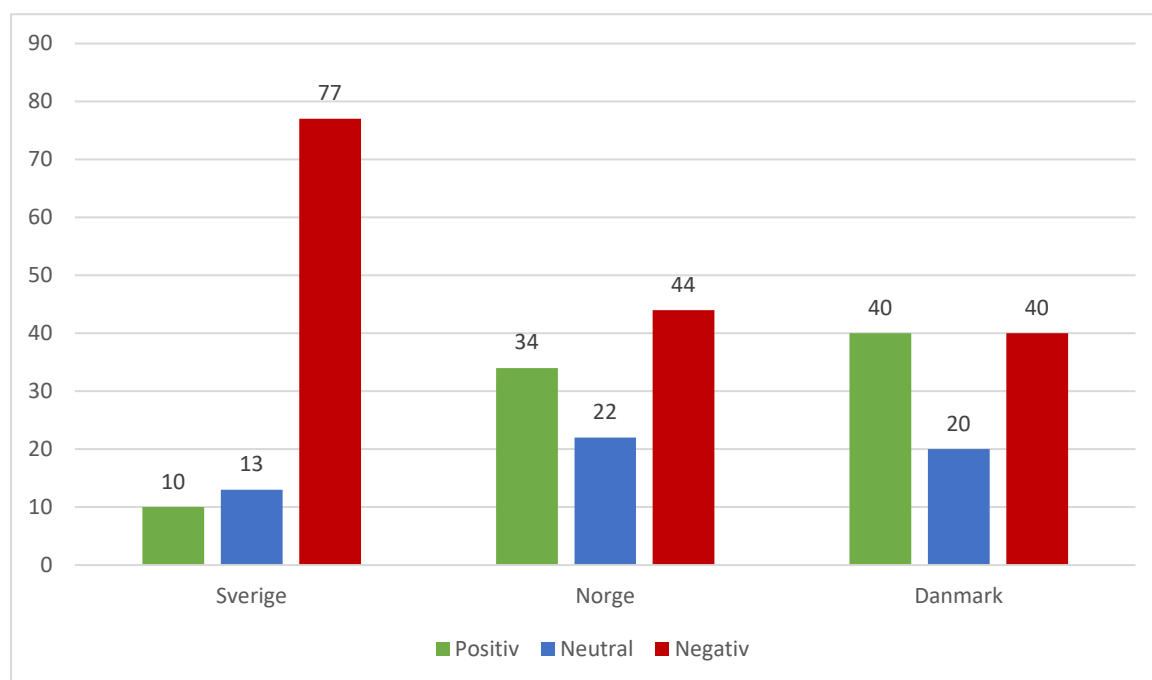
6.1.4 Jämförelse av vinklingen avseende de olika länderna

Som framgått ovan har rapporteringen om Sverige varit negativ i betydligt högre utsträckning än vad rapporteringen om Norge och Danmark varit. Rapporteringen om Sverige har varit i det närmaste lika negativ i Verdens Gang som i Ekstrabladet. Av samtliga artiklar som handlat om Sverige har 77 procent varit negativa. Beskrivningen av Norge och Danmark är i samklang med varandra och betydligt positivare än rapporteringen om Sverige. Av artiklarna om Norge har 45 procent varit negativa medan 41 procent av artiklarna om Danmark varit negativa. Norge och Danmark har också ungefär lika stor andel artiklar som är neutrala, 21 procent respektive 19 procent. Artiklarna som handlat om Sverige har endast varit positiva i 10 procent av fallen och neutral i 12 procent av fallen. Bilden av Danmark är aningen mer positiv än bilden av Norge. Aftonbladet och Ekstrabladet har gett en relativt likartad bild av Norge medan Aftonbladet har gett en mer negativ bild av Danmark än vad Verdens Gang har gjort.

Rapporteringen om Sverige har även varit betydligt mer intensiv än rapporteringen om de andra länderna. Exempelvis publicerade VG under den valda tidsperioden 118 artiklar om

Sverige men endast 34 artiklar om Danmark. Under samma tidsperiod publicerade Ekstrabladet 112 artiklar rörande Sverige och endast 32 artiklar om Norge. Alltså har det mediala intresset för den svenska coronastrategin i Norge och Danmark varit högre än intresset för varandras strategier. Under den valda tidsperioden publicerade Aftonbladet totalt 66 artiklar om Norge och 77 artiklar om Danmark. Alltså finns det en svag tendens till att mediala intresset för den danska coronastrategin har varit större i Sverige än intresset för den norska.

Figur 6.5 Jämförelse mellan länderna. Andelen positiva, negativa eller neutrala artiklar om Sverige, Norge och Danmark totalt i de tre olika tidningarna (procent).

Kommentar: 77 procent av artiklarna om Sveriges coronakris som publicerats av Verdens Gang och Ekstrabladet har varit negativa. 44 procent av artiklarna om Norges coronakris som publicerats i Aftonbladet och Ekstrabladet har varit negativa. 40 procent av artiklarna om Danmarks coronakris som publicerats i Aftonbladet och Verdens Gang har varit negativa.

Rapporteringen om Sverige har sett relativt likvärdig ut i Ekstrabladet och VG. Andelen av artiklarna som rör Sverige och är positiva, negativa och neutrala är ungefär lika i båda tidningarna.

6.2 Frågeställning 2: Vilken gestaltning har rapporteringen? Är det framförallt politiska, ekonomiska eller folkhälsomässiga gestaltningar som dominerar bevakningen?

För att undersöka artiklarnas gestaltning (inramning) har kodning skett efter variablerna politisk-, ekonomisk- eller folkhälsomässig gestaltning samt olika kombinationer av dessa.

Då det inte skett någon liknande studie tidigare avseende en pandemi i denna omfattning och med liknande konsekvenser finns inte tidigare studier att luta sig mot vid val av variabler. När genomgången av artiklar påbörjades stod det ganska snart klart att i princip samtliga artiklar skulle täckas in vid den angivna kodningen.

Som artikel med folkhälsomässig gestaltning har kodats artiklar som beskriver hälsoaspekter, till exempel artiklar om dödstal, smittotal, beskrivningar av sjukdomen och dess konsekvenser, både generellt och i enskilda fall. Som ekonomisk gestaltning har kodats artiklar som till exempel rapporterat om företag i ekonomisk kris på grund av minskad försäljning, att personer varslats från arbeten, att tillväxten minskar eller att BNP sjunker. Som politisk gestaltning har till exempel kodats artiklar om politikernas uttalanden (statsministerns tal till nationen) eller rapportering om politiska beslut vilka kan vara till exempel beslut om stängda gränser eller beslut om så kallad lockdown. Flera artiklar har mer än en inramning och då har detta kodats som en kombination av de olika kategorierna.

Över hälften, 52 procent, av alla artiklar har haft en folkhälsomässig gestaltning. Härfter är det vanligast med enbart politisk gestaltning vilket utgör 15 procent av artiklarna.

Tabell 6.6 Tidningarnas (Aftonbladets, Verdens Gangs och Ekstrabladets) gestaltning av artiklarna (procent).

	procent	Antal artiklar
Folkhälsomässig inramning	52	223
Ekonomiskt och folkhälsomässig inramning	3	14
Folkhälsomässig och politisk inramning	9	39
Ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning	6	27
Politisk inramning	15	64
Ekonomisk inramning	9	38
Ekonomisk och politisk inramning	2	10
Övrig inramning	3	13
Summa	99	428

Kommentar: 52 procent av artiklarna har alltså haft enbart folkhälsomässig gestaltning. Om man summerar artiklarna som haft enbart folkhälsomässig gestaltning och de som haft denna gestaltning i kombination med annan uppgår summan till 70 procent. Tabellen visar avrundad procent.

Det framgår också att 70 procent av artiklarna på något sätt haft en folkhälsomässig gestaltning medan 20 procent på något sätt haft en ekonomisk gestaltning och 32 procent på något sätt en politisk gestaltning.

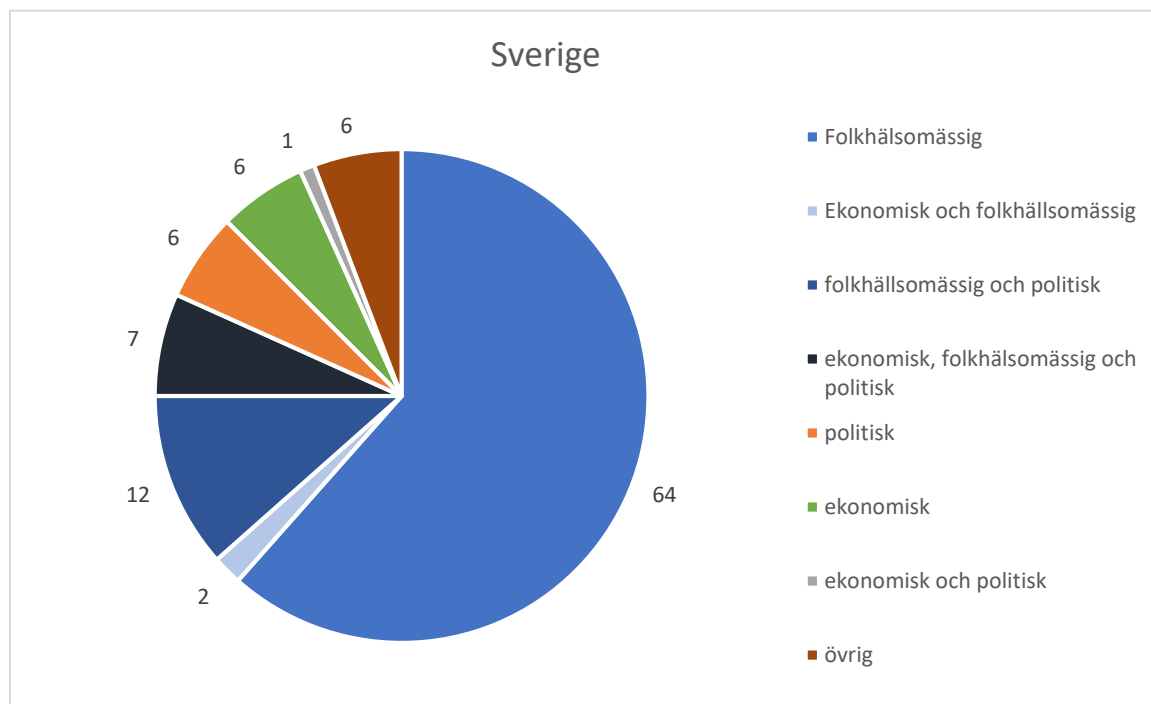
6.2.1 Gestaltningen av Sverige

Den vanligaste gestaltningen av artiklar som handlat om Sverige har varit folkhälsomässig. 142 artiklar (64%) har haft enbart denna inramning. Av dessa kommer 62 från VG och 80 från Ekstrabladet. 27 artiklar (12 procent) har varit folkhälsomässigt och politiskt gestaltade, varav 21 från VG och 6 från Ekstrabladet. Det var den näst mest använda gestaltningen.

Några mindre vanliga gestaltningar var bland annat ekonomisk (6 procent), ekonomisk och folkhälsomässig (2 procent) och ekonomisk och politisk (1 procent).

Samtliga förekommande gestaltningar deklareraras i tabellerna nedan.

Figur 6.7 Andelen artiklar som handlat om Sverige fördelat efter vilken gestaltning artikeln haft (procent).

Kommentar: Av totalt 223 artiklar som handlat om Sverige har 64 procent (142 artiklar) haft en folkhälsomässig inramning, 2 procent (5 artiklar) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig inramning, 12 procent (27 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk inramning, 7 procent (15 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning, 6 procent (13 artiklar) har haft politisk inramning, 6 procent (13 artiklar) ekonomisk inramning, 1 procent (2 artiklar) ekonomisk och politisk inramning och 3 procent (6 artiklar) har haft en övrig inramning.

Tabell 6.8 Antal och andel artiklar om Sverige uppdelade efter vilken gestaltning artikeln har samt uppdelat efter vilken tidning som publicerat artikeln.

Sverige	Procent	Antal		VG Antal	VG procent		EB Antal	EB procent
Folkhälsomässig inramning	64	142		62	56		80	71
Ekonomiskt och folkhälsomässig inramning	2	5		2	2		3	3
Folkhälsomässig och politisk inramning	12	27		21	19		6	5
Ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning	7	15		7	6		8	7
Politisk inramning	6	13		9	8		4	4
Ekonomisk inramning	6	13		4	4		9	8
Ekonomisk och politisk inramning	1	2		0	0		2	2
Övrig inramning	3	6		6	5		0	0
Summa	100	223		111	100		112	100

Kommentar: Av totalt 223 artiklar som handlat om Sverige har 64 procent (142 artiklar) haft en folkhälsomässig inramning, 2 procent (5 artiklar) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig inramning, 12 procent (27 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk inramning, 7 procent (15 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning, 6 procent (13 artiklar) har haft politisk inramning, 6 procent (13 artiklar) ekonomisk inramning, 1 procent (2 artiklar) ekonomisk och politisk inramning och 3 procent (6 artiklar) har haft en övrig inramning.

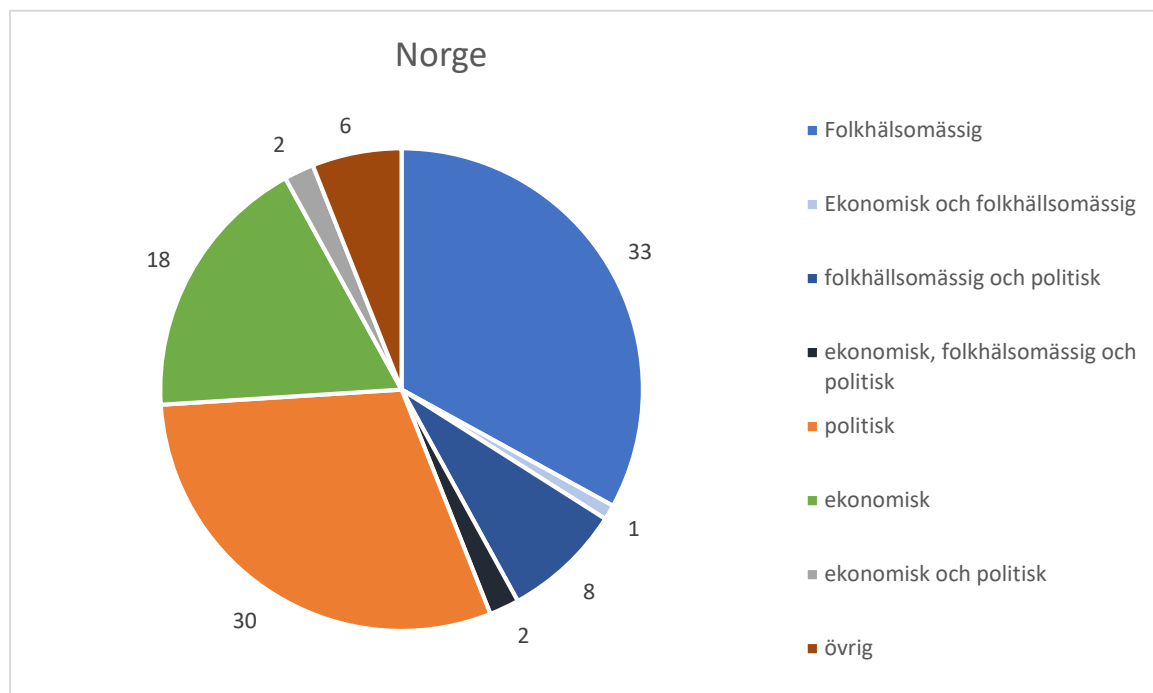
Som framgår av tabellen har 56 procent av Verdens Gangs artiklar om Sverige haft en folkhälsomässig gestaltning medan 71 procent av Ekstrabladet artiklar om Sverige haft denna gestaltning. Både beträffande Verdens Gang och Ekstrabladet är dock enbart folkhälsomässig gestaltning den klart vanligaste inramningen.

6.2.2 Gestaltningen av Norge

I de artiklar som handlat om Norge har det varit lika vanligt med en politisk gestaltning som en folkhälsomässig, vardera har utgjort 30 artiklar (32%). I 18 artiklar (19%) har artikeln haft en ekonomisk gestaltning.

Ekonomiskt och folkhälsomässig liksom ekonomisk, folkhälsomässig och politisk samt ekonomisk och politisk inramning användes endast ett fåtal gånger.

Figur 6.9 Andelen artiklar som handlat om Norge fördelat efter vilken gestaltning artikeln haft (procent).

Kommentar: Av totalt 95 artiklar som handlat om Norge har 33 procent (31 artiklar) haft en folkhälsomässig inramning, 1 procent (1 artikel) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig inramning, 8 procent (8 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk inramning, 2 procent (2 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning, 6 procent (13 artiklar) har haft politisk inramning, 32 procent (30 artiklar) ekonomisk inramning, 2 procent (2 artiklar) ekonomisk och politisk inramning och 3 procent (3 artiklar) har haft en övrig inramning.

Figur 6.10 Antal och andel artiklar om Norge uppdelade efter vilken gestaltning artikeln har samt uppdelat efter vilken tidning som publicerat artikeln.

Norge	Procent	Antal	AB Antal	AB procent	EB Antal	EB procent
Folkhälsomässig inramning	33	31	16	25	15	47
Ekonomiskt och folkhälsomässig inramning	1	1	0	0	1	3
Folkhälsomässig och politisk inramning	8	8	6	10	2	6
Ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning	2	2	0	0	2	6
Politisk inramning	32	30	28	44	2	6
Ekonomisk inramning	19	18	9	14	9	28
Ekonomisk och politisk inramning	2	2	1	2	1	3
Övrig inramning	3	3	3	5	0	0
Summa	100	95	63	100	32	99

Kommentar: Av totalt 95 artiklar som handlat om Norge har 33 procent (31 artiklar) haft en folkhälsomässig inramning, 1 procent (1 artikel) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig inramning, 8 procent (8 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk inramning, 2 procent (2 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning, 32 procent (30 artiklar) har haft politisk inramning, 19 procent (18 artiklar) ekonomisk inramning, 2 procent (2 artiklar) ekonomisk och politisk inramning och 3 procent (3 artiklar) har haft en övrig inramning.

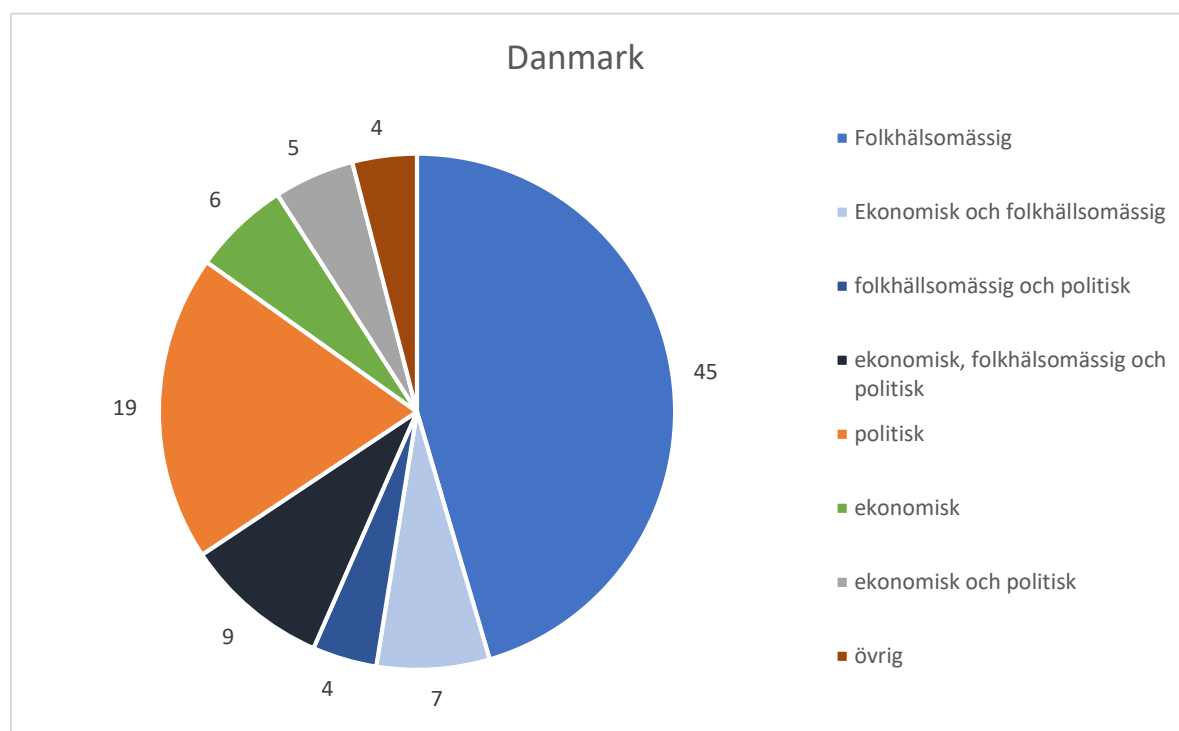
Som framgår har 25 procent av Aftonbladets artiklar om Norge haft en folkhälsomässig inramning medan 47 procent av Ekstrabladets artiklar om Norge haft sådan inramning. När Aftonbladet rapporterat om Norge har det varit vanligast med en politisk inramning (44 procent) medan endast 6 procent av Ekstrabladets artiklar om Norge haft sådan inramning.

6.2.3 Gestaltningen av Danmark

Den absolut vanligaste gestaltningen i rapporteringen om Danmark har varit den folkhälsomässiga. Den förekom i 45 procent av artiklarna. I drygt en femtedel av artiklarna (19 procent) förekom en politisk gestaltning. Den tredje mest använda gestaltningen var en kombination av ekonomisk, folkhälsomässig och politisk gestaltning.

Ekonomisk och folkhälsomässig, ekonomisk, ekonomisk och politisk, folkhälsomässig och politisk förekom alla i ungefär 5 procent av artiklarna. En övrig gestaltning förekom i 4 procent av artiklarna. För resultaten i sin helhet se tabell nedan.

Figur 6.11 Andelen artiklar som handlat om Danmark fördelat efter vilken gestaltning artikeln haft (procent).

Kommentar: Av totalt 110 artiklar som handlat om Danmark har 45 procent (50 artiklar) haft en folkhälsomässig gestaltning, 7 procent (8 artiklar) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig gestaltning, 4 procent (4 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk gestaltning, 9 procent (10 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk gestaltning, 19 procent (21 artiklar) har haft politisk gestaltning, 6 procent (7 artiklar) ekonomisk gestaltning, 5 procent (6 artiklar) ekonomisk och politisk gestaltning och 4 procent (4 artiklar) har haft en övrig gestaltning.

Figur 6.12 Antal och andel artiklar om Danmark uppdelade efter vilken gestaltning artikeln har samt uppdelat efter vilken tidning som publicerat artikeln.

Danmark	Procent	Antal	AB Antal	AB procent	VG Antal	VG procent
Folkhälsomässig inramning	45	50	42	55	8	24
Ekonomiskt och folkhälsomässig inramning	7	8	8	10	0	0
Folkhälsomässig och politisk inramning	4	4	2	3	2	6
Ekonomisk, folkhälsomässig och politisk inramning	9	10	10	13	0	0
Politisk inramning	19	21	3	4	18	55
Ekonomisk inramning	6	7	6	8	1	3
Ekonomisk och politisk inramning	5	6	6	8	0	0
Övrig inramning	4	4	0	0	4	12
Summa	99	110	77	101	33	100

Kommentar: Av totalt 110 artiklar som handlat om Danmark har 45 procent (50 artiklar) haft en folkhälsomässig gestaltning, 7 procent (8 artiklar) har haft en ekonomisk och folkhälsomässig gestaltning, 4 procent (4 artiklar) har haft en folkhälsomässig och politisk gestaltning, 9 procent (10 artiklar) har haft ekonomisk, folkhälsomässig och politisk gestaltning, 19 procent (21 artiklar) har haft politisk gestaltning, 6 procent (7 artiklar) ekonomisk gestaltning, 5 procent (6 artiklar) ekonomisk och politisk gestaltning och 4 procent (4 artiklar) har haft en övrig gestaltning.

6.2.4 Jämförelse av gestaltningen av de olika länderna

Av de publicerade artiklarna var det vanligast med enbart folkhälsomässig gestaltning, 52 procent av de publicerade artiklarna har denna inramning. Skillnaden är dock stor mellan de undersökta länderna. Av de artiklar som handlar om Sverige hade 64 procent folkhälsomässig inramning medan motsvarande siffra var 33 procent för Norge och 45 procent för Danmark. Alltså har rapporteringen om Sverige i högre utsträckning haft en folkhälsomässig gestaltning än rapporteringen om de andra länderna.

Artiklarna som handlade om Norge hade i högre grad politisk gestaltning än artiklarna som handlade om de övriga länderna. Drygt en tredjedel (32 procent) av artiklarna som handlade om Norge hade den gestaltningen. Av artiklarna som handlade om Sverige hade endast 6 procent en politisk inramning. Motsvarande siffra i Danmark var 19 procent

De vanligaste gestaltningarna utöver folkhälsomässig var ”politisk” (64 artiklar), ”folkhälsomässig och politisk” (39 artiklar) och ”ekonomisk” (38 artiklar).

Tabell 6.13 Gestaltningen av Sverige, Norge och Danmark (procent och antal).

	Sverige	Sverige	Norge	Norge	Danmark	Danmark
	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
Folkhälsomässig vinkling	64	142	33	31	45	50
Ekonomiskt och folkhälsomässig vinkling	2	5	1	1	7	8
Folkhälsomässig och politisk vinkling	12	27	8	8	4	4
Ekonomisk, folkhälsomässig och politisk vinkling	7	15	2	2	9	10
Politisk vinkling	6	13	32	30	19	21
Ekonomisk vinkling	6	13	19	18	6	7
Ekonomisk och politisk vinkling	1	2	2	2	5	6
Övrig vinkling	3	6	3	3	4	4
Summa	100	223	100	95	99	110

Kommentar: Av artiklarna som handlat om Sverige har 64 procent haft en folkhälsomässig inramning medan artiklarna som handlat om Norge endast haft denna inramning i 33 procent. Artiklarna som handlat om Norge har haft en politisk vinkling i 32 procent och artiklarna som handlat om Sverige har haft en sådan inramning i 6 procent. I tabellen redovisas avrundade procent.

6.3 Frågeställning 3: Vem får komma till tals? Vilken titel har intervjupersonerna? Uttalar de sig positivt eller negativt?

I 350 av de 439 undersökta artiklarna finns en eller flera intervjupersoner. Sammanlagt förekommer i artiklarna 534 intervjupersoner. Det finns alltså intervjuperson i 80 procent av artiklarna. Det är vanligast att det endast finns en intervjuperson, 51 procent av samtliga artiklar har en intervjuperson medan 29 procent av artiklarna har två eller fler intervjupersoner.

För att kartlägga vem som kommer till tals har intervjupersoner kodats efter yrke och nationalitet. När det gäller urvalet av yrkeskategorier för kodning finns ingen liknande studie att luta sig mot. Urvalet föll sig ändå ganska naturligt på så vis att de valda kategorierna inkluderar samtliga intervjupersoner. Kodning har även skett efter om intervjupersonen uttalat sig positivt, negativt eller neutralt.

Det kommer även att ske en jämförelse mellan de skandinaviska länderna för att undersöka likheter och skillnader beträffande vem som kommer till tals och hur dessa uttalar sig.

Det har vid genomgång av materialet inte kunnat konstaterats några skillnader i uttalanden eller i annat avseende beroende på om intervjupersonen är den första intervjupersonen i artikeln eller en senare intervjuperson. Resultatet redovisas därför gemensamt för första, andra och tredje intervjuperson.

Undersökningen har visat att det är vanligast att intervjupersonen uttalat sig negativt. Av samtliga 534 uttalanden är 251 (47 procent) negativa, 137 (26 procent) positiva och 146 (27 procent) neutrala. De artiklar som inte haft några intervjupersoner har exkluderats vid beräkningen.

Beträffande 508 intervjupersoner har dennes yrke gått att utläsa och kodning har skett enligt någon av följande kategorier. Politiker för regeringsparti/stödparti till regeringen/parti som styr region/kommun, politiker för oppositionen till regeringen/stödparti till regeringen/parti i opposition i region/kommun, tjänsteman, sjukvårdspersonal, forskare eller annan expert, journalist/debattör, företagare eller näringsidkare, person från allmänheten.

Det är vanligast att intervjupersonen är en tjänsteman (35 procent), men nästan lika vanligt (31 procent), att personen är politiker från regeringsparti eller annat styrande parti. Här efter är det ungefär lika vanligt att personen är forskare eller annan expert, företagare eller näringsidkare eller från allmänheten där vardera kategorin uppgår till 8–10 procent.

Tabell 6.14 Antal och andel intervjupersoner fördelade på yrke.

Vilket yrke har intervjupersonen?	Antal	Procent
Politiker från styrande partier eller från stödparti till dessa	160	31
Politiker från oppositionsparti	3	1
Tjänsteman	176	35
Sjukvårdspersonal	27	5
Forskare eller annan expert	41	8
Journalist/debattör	6	1
Företagare/näringsidkare	45	9
Allmänhet	50	10
Summa	508	100

Kommentar: I de undersökta artiklarna har det funnits 508 intervjupersoner. Av tabellen framgår intervjupersonernas fördelning på olika yrkeskategorier. Redovisningen avser både antal och procentandel.

Det är vanligast att intervjupersonen kommer från Sverige (260 personer eller 49 procent). Det är ungefär lika vanligt att personen kommer från Norge (132 personer eller 25 procent) som Danmark (116 personer eller 22 procent). Beträffande 4 procent (26 personer) kommer intervjupersonen från annat land eller så framgår det inte från vilket land intervjupersonen kommer.

6.3.1 Intervjupersoner avseende Sverige

I 182 av de 230 undersökta artiklarna som handlade om Sverige finns en eller flera intervjupersoner. Sammanlagt förekommer i artiklarna 280 intervjupersoner. Det finns alltså intervjuperson i 79 procent av artiklarna. Det är vanligast att det endast finns en intervjuperson, 56 procent av samtliga artiklar har en intervjuperson medan 23 procent av artiklarna har två eller fler intervjupersoner.

Av de uttalanden som intervjupersonerna gjort om Sverige har 57 (20%) varit positiva, 139 (50%) har varit negativa och 84 (30%) neutrala.

I de artiklar som handlar om Sverige har intervjupersonens yrke gått att utläsa beträffande 263 intervjupersoner. Av dessa har 158 uttalat sig i Verdens Gang och 105 i Ekstrabladet. Av de intervjuade personerna är den vanligaste kategorin en tjänsteman, vilket utgör 42

procent av intervjupersonerna. Av tabellen nedan framgår också att antalet tjänstemän som intervjuades i Verdens Gang och Ekstrabladet var detsamma, 55 stycken, men att dessa utgjorde 35 procent av intervjupersonerna i Verdens Gang men hela 52 procent av intervjupersonerna i Ekstrabladet. Den näst vanligaste kategorin av intervjupersoner var politiker från styrande partier vilket utgjorde 24 procent av intervjupersonerna, här fördelade sig kategorin jämt mellan Verdens Gang och Ekstrabladet med 24 respektive 23 procent av intervjupersonerna från tidningen.

Tabell 6.15 Antal och andel intervjupersoner i artiklar som handlat om Sverige fördelade på yrke. Uppdelning har även skett avseende vilken tidning som publicerat artikeln.

Sverige	Totalt		Verdens Gang	Ekstrabladet		
Vilket yrke har intervjupersonen?	Antal	Procent	Antal	procent	Antal	procent
Politiker från styrande partier eller från stödparti till dessa	62	24	38	24	24	23
Politiker från oppositionsparti	1	0	1	1	0	0
Tjänsteman	110	42	55	35	55	52
Sjukvårdspersonal	15	6	13	8	2	2
Forskare eller annan expert	27	10	22	14	5	5
Journalist/debattör	4	2	2	1	2	2
Företagare/näringsidkare	14	5	7	4	7	7
Allmänhet	30	11	20	13	10	9
Summa	263	100	158	100	105	100

Kommentar: I kolumnen till vänster redovisas antalet intervjupersoner med visst yrke och härefter vilken procentandel de utgör av det totala antalet intervjupersoner. I kolumnerna till höger har skett en uppdelning på intervjupersoner från Verdens Gang och Ekstrabladet. Av tabellen framgår till exempel att av totalt 263 intervjupersoner är 110 tjänstemän, vilket utgör 42 procent av alla intervjupersoner. Av dessa 110 tjänstemän har 55 uttalat sig i Verdens Gang och de utgör 35 procent av alla intervjupersoner i Verdens Gang. Resterande 55 tjänstemän har uttalat sig i Ekstrabladet och de utgör 52 procent av de totalt 105 intervjupersoner som uttalat sig i Ekstrabladet.

Av tabellen framgår även att det varit vanligare att intervjupersonen varit forskare eller annan expert i Verdens Gang än i Ekstrabladet. I Verdens Gang är 14 procent av intervjupersonerna forskare/expert medan endast 5 procent av intervjupersonerna är forskare/expert i Ekstrabladet. De absoluta antalen är dock så få att det är svårt att dra några generella slutsatser.

Av de 230 artiklar som handlat om Sverige har det i 183 artiklar (80 procent) funnits intervjupersoner. Det absolut vanligaste är att det endast finns en intervjuperson och att denne kommer från Sverige. I 68 artiklar (30 procent) fanns det två eller fler intervjupersoner. Av de totalt 280 intervjupersonerna kom 226 (81 procent) från Sverige.

Tabell 6.16 Intervjupersonens nationalitet vid rapportering om Sverige (antal).

Sverige	IP från Sverige	IP från Norge	IP från Danmark	IP annat land/ går ej att utläsa	Total
VG	126	35	2	12	175
Ekstrabladet	100	0	3	2	105
Totalt	226	35	5	14	280

Kommentar: I artiklarna som rapporterat om Sverige har det totalt funnits 280 intervju personer, av dessa har 226 varit från Sverige, 35 från Norge, 5 från Danmark och 14 har kommit från annat land eller har deras nationalitet inte gått att utläsa.

Av tabellen kan bl a utläsas att av intervju personerna i Verdens Gang har 20 procent varit från Norge medan endast 3 procent av intervju personerna i Ekstrabladet varit från Danmark. Inte i något fall har Ekstrabladet haft en intervju person från Norge då de rapporterat om coronakrisen i Sverige, medan Verdens Gang haft sex intervju personer från Danmark vid motsvarande rapportering. Det är absolut vanligast att svenska intervju personer uttalar sig om coronakrisen i Sverige även när uttalandet sker i VG eller Ekstrabladet.

6.3.2 Intervju personer avseende Norge

I 75 av de 97 undersökta artiklarna som handlade om Norge finns en eller flera intervju personer. Sammanlagt förekommer i artiklarna 111 intervju personer. Det finns alltså intervju person i 77 procent av artiklarna. Det är vanligast att det endast finns en intervju person, 52 procent av samtliga artiklar har en intervju person medan 25 procent av artiklarna har två eller fler intervju personer.

Av totalt 111 uttalanden om Norge har 30 (27 procent) varit positiva, 42 (38 procent) har varit negativa och 39 (35 procent) neutrala.

I de artiklar som handlar om Norge har intervju personens yrke gått att utläsa beträffande 104 intervju personer. Av dessa har 68 uttalat sig i Aftonbladet och 36 i Ekstrabladet. Av de intervjuade personerna är den vanligaste yrkesgruppen politiker från styrande parti eller stödparti till dessa, vilket utgör hela 41 procent av de intervjuade personerna. Att intervju personen tillhör denna kategori är nästan lika vanligt i Ekstrabladet som i Aftonbladet (39 respektive 42 procent). Den näst vanligaste kategorin av intervju personer är tjänstemän vilket utgjorde 30 procent av intervju personerna. I aftonbladet var 28 procent av intervju personerna tjänstemän och i Ekstrabladet var 33 procent av intervju personerna tjänstemän.

Tabell 6.17 Antal och andel intervjupersoner i artiklar som handlat om Norge fördelade på yrke. Uppdelning har även skett avseende vilken tidning som publicerat artikeln.

Norge	Totalt		Aftonbladet		Ekstrabladet	
Vilket yrke har intervjupersonen?	Antal	Procent	Antal	procent	Antal	procent
Politiker från styrande partier eller från stödparti till dessa	43	41	29	42	14	39
Politiker från oppositionsparti	0	0	0	0	0	0
Tjänsteman	31	30	19	28	12	33
Sjukvårdspersonal	4	4	4	6	0	0
Forskare eller annan expert	4	4	2	3	2	6
Journalist/debattör	2	2	2	3	0	0
Företagare/näringsidkare	17	16	10	15	7	19
Allmänhet	3	3	2	3	1	3
Summa	104	100	68	100	36	100

Kommentar: I kolumnen till vänster redovisas antalet intervjupersoner med visst yrke och härfter vilken procentandel de utgör av det totala antalet intervjupersoner. I kolumnerna till höger har skett en uppdelning på intervjupersoner från Aftonbladet och Ekstrabladet. Av tabellen framgår till exempel att av totalt 104 intervjupersoner är 17 företagare/näringsidkare, vilket utgör 16 procent av alla intervjupersoner. Av dessa 17 näringsidkare har 10 uttalat sig i Aftonbladet och de utgör 15 procent av alla intervjupersoner i Aftonbladet. Resterande 7 tjänstemän har uttalat sig i Ekstrabladet och de utgör 19 procent av de totalt 36 intervjupersoner som uttalat sig i Ekstrabladet.

Beträffande samtliga yrkeskategorier är andelen av de totala antalet intervjupersoner relativt likartad i Aftonbladet och Ekstrabladet.

Av samtliga 111 intervjupersoner som uttalat sig om Norge har 84, eller 76 procent kommit från Norge, 16 stycken (14 procent) har kommit från Sverige och 8 (7 procent) från Danmark.

Tabell 6.18 Intervjupersonens nationalitet vid rapportering om Norge (antal).

Norge	IP från Sv	IP från No	IP från Dk	IP annat land/ går ej att utläsa	Total
Aftonbladet	15	55	3	2	75
Ekstrabladet	1	29	5	1	36
Totalt	16	84	8	3	111

Kommentar: I artiklarna som rapporterat om Norge har det totalt funnits 111 intervjupersoner, av dessa har 84 varit från Norge, 16 från Sverige, 8 Danmark och 3 har kommit från annat land eller har deras nationalitet inte gått att utläsa.

När Aftonbladet skriver om Norge är intervjupersonen från Norge i 73 procent och när Ekstrabladet skriver om Norge är intervjupersonen från Norge i 81 procent. När Aftonbladet skriver om Norge är intervjupersonen från Sverige i 20 procent och när Ekstrabladet skriver om Norge är 14 procent av intervjupersonerna från Danmark.

6.3.3 Intervjuperson avseende Danmark

I 88 av de 112 undersökta artiklarna som handlade om Danmark finns en eller flera intervjupersoner. Sammanlagt förekommer i artiklarna 143 intervjupersoner. Det finns alltså intervjuperson i 79 procent av artiklarna. Det är vanligast att det endast finns en

intervjuperson, 46 procent av samtliga artiklar har en intervjuperson medan 33 procent av artiklarna har två eller fler intervjupersoner.

Av totalt 143 uttalanden om Danmark har 50 (35%) varit positiva, 50 (35%) har varit negativa och 43 (30%) neutrala.

I de artiklar som handlar om Danmark har intervjupersonens yrke gått att utläsa beträffande 141 intervjupersoner. Av dessa har 93 uttalat sig i Aftonbladet och 48 i Verdens Gang. Av de intervjuade personerna är den vanligaste yrkesgruppen politiker från styrande parti eller stödparti till dessa, vilket utgör 39 procent av de intervjuade personerna. Det är vanligare att intervjupersonen tillhör denna kategori i Verdens Gang än i Aftonbladet. Den näst vanligaste yrkesgruppen är tjänstemän vilket utgör 25 procent av de intervjuade personerna. I Aftonbladet utgör 30 procent av de intervjuade tjänstemän medan 15 procent av de intervjuade i Verdens Gang är tjänstemän.

Tabell 6.19 Antal och andel intervjupersoner i artiklar som handlat om Danmark fördelade på yrke. Uppdelning har även skett avseende vilken tidning som publicerat artikeln.

Danmark	Totalt		Aftonbladet		Verdens Gang	
Vilket yrke har intervjupersonen?	Antal	Procent	Antal	procent	Antal	procent
Politiker från styrande partier eller från stödparti till dessa	55	39	31	33	24	50
Politiker från oppositionsparti	2	1	0	0	2	4
Tjänstemän	35	25	28	30	7	15
Sjukvårdspersonal	8	6	5	6	3	6
Forskare eller annan expert	10	7	3	3	7	15
Journalist/debattör	0	0	0	0	0	0
Företagare/näringsidkare	14	10	12	13	2	4
Allmänhet	17	12	14	15	3	6
Summa	141	100	93	100	48	100

Kommentar: I kolumnen till vänster redovisas antalet intervjupersoner med visst yrke och härfter vilken procentandel de utgör av det totala antalet intervjupersoner. I kolumnerna till höger har skett en uppdelning på intervjupersoner från Aftonbladet och Verdens Gang. Av tabellen framgår till exempel att av totalt 141 intervjupersoner är 10 forskare eller annan expert, vilket utgör 7 procent av alla intervjupersoner. Av dessa 10 forskare har 3 uttalat sig i Aftonbladet och de utgör 3 procent av alla intervjupersoner i Aftonbladet. Resterande 7 forskare har uttalat sig i Verdens Gang och de utgör 15 procent av de totalt 48 intervjupersoner som uttalat sig i Verdens Gang.

Av 140 intervjupersoner som uttalat sig om Danmark har 103 (74 procent) varit från Danmark, 13 procent från Sverige och 9 procent från Danmark.

Tabell 6.20 Intervjupersonens nationalitet vid rapportering om Danmark (antal).

Danmark	IP från Sv	IP från No	IP från Dk	IP annat land/ går ej att utläsa	Total
Aftonbladet	15	0	70	5	90
VG	3	13	33	1	50
Totalt	18	13	103	6	140

Kommentar: I artiklarna som rapporterat om Danmark har det totalt funnits 140 intervjupersoner, av dessa har 103 varit från Danmark, 18 från Sverige, 13 Danmark och 6 har kommit från annat land eller har deras nationalitet inte gått att utläsa.

När Aftonbladet skriver om Danmark är intervjupersonen från Danmark 78 procent och när Verdens Gang skriver om Danmark är intervjupersonen från Danmark i 66 procent. När Aftonbladet skriver om Danmark är intervjupersonen från Sverige i 21 procent och när Verdens Gang skriver om Danmark är 26 procent av intervjupersonerna från Norge.

6.3.4 Jämförelse avseende intervjupersoner för de olika länderna

I studien har funnits uttalanden från 534 intervjupersoner. Av dessa har 47 procent uttalat sig negativt, 26 procent positivt och 27 procent neutralt. Bilden av att Sverige porträtteras mest negativt håller i sig vad gäller intervjupersonernas uttalanden. Av de intervjupersoner som uttalar sig om Sverige har 50 procent ett negativt uttalande. Motsvarande för Norge och Danmark är 38 respektive 35 procent. Av uttalandena om Sverige är 20 procent positiva och motsvarande siffra för Norge och Danmark är 27 och 35 procent.

Av samtliga intervjupersoner är 35 procent tjänstemän, 32 procent politiker och 10 procent från allmänheten. Skillnaderna är dock stora mellan de olika länderna. Av de intervjupersoner som uttalar sig om Sverige är flest tjänstemän (42 procent) medan de kategorin tjänstemän uppgår till 30 procent för Norge och 25 procent för Danmark. Både när det gäller Norge och Danmark är det vanligast att en politiker uttalar sig (för båda länderna ca 40 procent) men avseende Sverige utgörs intervjupersonen av en politiker i 24 procent.

I samtliga länder är det vanligast att intervjupersonen är från det land som artikeln handlar om och näst vanligast att personen är från det egna landet.

7 Analys

7.1 Analys avseende resultat

Rapporteringen om Sverige har varit den som varit absolut mest negativ. Andelen artiklar som handlade om Sverige som var negativt vinklade var mycket högre än både om Norge och Danmark. Även den folkhälsomässiga gestaltningen var vanligare i artiklarna om Sverige. Detta kan ha ett antal olika förklaringar. En given förklaring är den dåvarande situationen i Sverige. Sverige hade mycket högre smitto- och dödstal än Norge och Danmark under den valda tidsperioden. Även det faktum att den svenska strategin var olik den norska och danska kan givetvis också ha bidragit till den överlag väldigt negativa vinklingen och folkhälsomässiga gestaltningen i rapporteringen.

Denna studie visar att rapporteringen varit betydligt mer intensiv avseende coronakrisen i Sverige än avseende krisen i Norge och Danmark. Smittotalen och dödstalen har varit betydligt högre i Sverige än i de övriga länderna. På så vis har krisen varit allvarligare i Sverige än vad den varit i Norge eller Danmark och att rapporteringen då varit mer intensiv beträffande Sverige är vad man kan förvänta sig utifrån tidigare forskning. I studien Ebolahotet – Bilden av en smitta i nyheter, sociala medier och i myndigheternas kriskommunikation framkom bland annat att rapporteringen ökar ju allvarligare krisen är. I studien Pandemin som kom av sig – Om svininfluensan i medier och opinion konstaterades att intresset för en sjukdom i media är kopplat till i vilken omfattning människor drabbas av sjukdomen. Eftersom människor drabbats av sjukdomen covid-19 i större omfattning i Sverige än vad de gjort i övriga skandinaviska länder är resultatet i denna studie även i överensstämmelse med nämnda studie avseende svininfluensan. I samma studie konstaterades också att mediebevakningen framför allt handlade om virusets egenskaper, bekämpningen och smittspårningen av viruset istället för de ekonomiska konsekvenserna av smittspridningen. Detta kan man även se i aktuell studie då den i särklass vanligaste inramningen av de undersökta artiklarna varit folkhälsomässig.

Den folkhälsomässiga gestaltningen var som allra vanligast i rapporteringen om Sverige och det var även i Sverige som de högsta smitto- och dödstalen under den valda tidsperioden förekom. Därför kan man, med koppling till tidigare forskning, argumentera för att den folkhälsomässiga gestaltningen har använts i sådan hög utsträckning i rapporteringen om Sverige eftersom att Sverige hade, jämfört med Norge och Danmark, väldigt höga smitto- och dödstal under den valda perioden för den kvantitativa innehållsanalysen. Dessutom har den ekonomiska gestaltningen varit den minst vanligt förekommande gestaltningen i rapporteringen. Detta gäller oavsett vilken tidning eller vilket land rapporteringen handlar om och även det är i samklang med tidigare forskningsresultat.

Rapporteringen om Sverige utmärker sig i jämförelse med rapporteringen om Norge och Danmark på så vis att det är betydligt vanligare att tjänstemän uttalar sig. Beträffande rapporteringen om Sverige är det nästan dubbelt så vanligt att en tjänsteman uttalat sig än att en politiker gjort det. Både avseende rapporteringen om Norge och Danmark har politiker

varit den grupp som gjort flest uttalanden. Resultatet att tjänstemän uttalar sig betydligt oftare avseende rapporteringen om coronakrisen i Sverige och politiker mindre ofta jämfört med rapporteringen om Norge och Danmark är tydlig och stämmer väl överens med tidigare forskning. I studien *the partisans, the tecnocrats and the watchdogs* var ett av resultaten att tjänstemän förekom i högre utsträckning i den svenska medierapporteringen jämfört med andra länders medierapportering där politiker spelade en mer framträdande roll. Nu aktuell studie befäster den bilden och visar dessutom på att bilden är likartad vid rapportering om Sverige i andra länders media.

Det ligger utanför denna studies syfte att analysera anledningen till skillnaderna mellan de olika länderna avseende vem som kommer till tals. Det torde dock var allmänt känt att i Sverige har Folkhälsomyndigheten tagit ledarskap för hanteringen av pandemin och därför också i stor utsträckning uttalat sig om den svenska strategin. I enbart rapporteringen kan man därför anta att den danska och norska strategin i större utsträckning än den svenska har påverkats av politikernas åsikter och politiska beslut eftersom politiker som intervjupersoner var mer vanligt förekommande i rapportering som avsåg Norge och Danmark.

Rapporteringen om Sverige var likartad i Norge och Danmark. Det kan ses som rimligt enligt medielogiken eftersom att rapporteringen handlade om samma sak, nämligen den svenska hanteringen av coronapandemin, och journalistik skall vara objektiv och opartisk. Därför kan man argumentera för att Verdens Gang och Ekstrabladet skött sitt journalistiska uppdrag väl eftersom deras rapporteringen om samma ämne har varit väldigt snarlik.

7.2 Analys avseende metod

Resultaten visar att metoden med kvantitativ innehållsanalys och valet av variabler har kunnat besvara de uppställda frågeställningarna och hur Aftonbladet, Verdens Gang och Ekstrabladet tenderar att rama in de budskap som förmedlas i rapporteringen. Det fanns många likheter i mediebilderna men utifrån procentuella uträkningar kan man se resultat som utmärker sig.

I relation till teorin om framing kan jag, utefter den kvantitativa innehållsanalysens resultat, dra slutsatser om hur de valda nyhetstidningarna under den valda tidsperioden har valt att gestalta sin rapportering. I den kvantitativa innehållsanalysen har det kodats utefter tre olika gestaltningar nämligen ekonomisk, folkhälsomässig och politisk samt möjliga kombinationer av dessa. Endast ett fåtal artiklar passade inte in i någon av dessa gestaltningar och kodades då som ”övriga”. Antalet artiklar som inte kunde kodas utefter någon av de förutbestämde gestaltningarna var så pass få att de inte påverkat studiens resultat eller generaliserbarhet märkbart.

Den vanligaste gestaltningen var den folkhälsomässiga gestaltningen. Det är kanske inte heller särskilt förvånande eftersom att all rapporteringen har handlat om de olika ländernas hantering av smittspridningen av coronaviruset. Att artiklar som då handlar om till exempel smitto- och dödstal, strategier att bekämpa smittspridningen och sjukvårdsutmaningar dominerar är föga förvånande.

Folkhälsomässig gestaltning var absolut vanligast i artiklar som handlade om Sverige, även om den gestaltningen var den vanligast förekommande i rapporteringen om alla länder. Att den var som mest vanlig i artiklarna om Sverige är inte heller särskilt förvånande om man tittar på statistik kring smittspridning och dödsfall under den valda tidsperioden. I början av mars hade Sverige, Norge och Danmark alla liknande smitto- och dödstal men ungefär vid mitten av mars började Sveriges strategi att differentiera sig jämfört med Norge och Danmarks. Sverige hade dels inte lika långtgående restriktioner i syfte att begränsa smittspridningen som Norge och Danmark och Sverige hade dessutom, sett under hela tidsperioden för den kvantitativa innehållsanalysen, även högre smitto- och dödstal än Norge och Danmark. Rapporteringen i början av en kris tenderar att besvara frågor som i högre utsträckning handlar om kunskapsbyggande och informationsspridning jämfört med ansvarsutkrävande rapportering, vilket tenderar att förekomma när krisen har fortgått ett tag. Den valda tidsperioden var den inledande och vid studiens genomförande även den mest akuta perioden i pandemin för samtliga länder inkluderande i studien och det inte heller då, med detta i bakhuvudet, särskilt förvånande att den folkhälsomässiga gestaltningen dominerade bevakningen generellt sett och bevakningen om Sverige i synnerhet.

Dagordningsteorin handlar om att vissa medier är tongivande och indirekt eller direkt påverkar andra mediers rapportering om samma ämne. De valda tidningarna i undersökningen är alla den med störst nätupplaga i sitt land. Nätupplagan når numer betydligt fler läsare än traditionella papperstidningar. De valda tidningarna får därför anses vara de dominerande i sitt land. Enligt dagordningsteorin sätter större media även agendan för mindre media. Detta talar för att denna undersökning borde ge en god bild av medierapporteringen i landet även om undersökningen avsett en tidning från varje land.

Eftersom medias rapportering också påverkar människors åsikter och värderingar så kan bilden av framförallt Sverige, men även Norge och Danmark, skadats av rapporteringen om pandemin. En majoritet av artiklarna inkluderande i studien hade en negativ vinkling och detta var som mest tydligt i rapportering om Sverige. I studien *The Agenda-Setting Function of Mass Media* av Maxwell E. McCombs och Donald L. Shaw kom man fram till att i samband med det amerikanska presidentvalet 1968 var medias rapportering av olika sakfrågor i klar samklang med vilka frågor som väljarna ansåg vara de viktigast. Denna studie fokuserar inte på vilka åsikter tidningarnas läsare har men man kan argumentera för att det är rimligt att samtliga länders anseende hos varandra har påverkats negativt. Detta eftersom den största kvällstidningen i varje land har rapporterat om övriga två länder mestadels med en negativ vinkling och hur den största kvällstidningen rapporterar även kommer påverka hur andra mindre medier rapporterar om samma ämne. Detta enligt agenda-setting teorin. Därför kan man argumentera för att nyhetskonsumenterna i varje land mycket väl kan ha bildat sig en mer negativ uppfattning av de övriga två länderna inkluderade i studien.

8 Slutdiskussion och sammanfattning

8.1 Diskussion om mediebilden

Medierna jag valt att undersöka är alla den ledande kvällstidningen i respektive land sett i läsarantal. Anledningen till att dessa medier valdes var dels denna men även den att större medier tenderar att påverka hur och om vad andra, mindre medier, rapporterar. Det är det som brukar kallas för "Agenda setting theory", dagordningsteorin på svenska, som behandlas i teorikapitlet.

Eftersom de valda medierna är den ledande kvällstidningen i sitt land är det rimligt att anta, utifrån dagordningsteorin, att mediebilden som representeras i de valda tidningarna under den valda tidsperioden också påverkar och återspeglar mediebilden överlag.

Som skrivet i teoridelen finns det även en stark koppling mellan vilka frågor och nyheter medier tar upp och vilka frågor och nyheter som människor anser viktiga. Alltså bidrar medierapporteringen från dessa tidningar till att forma läsarna åsikter och tankar om de andra ländernas strategier och i förlängningen länderna överlag. I relation till dagordningsteorin formas antagligen inte bara läsarna av de valda tidningarnas åsikter utan även mediekonsumenternas åsikter överlag då rapportering och nyheter från större medier tenderar att "spilla över" till andra mindre medier och då även nå deras konsumenter.

8.2 Diskussion kring metoden

Metoden i studien har valts för att kunna uppfylla syftet att se om och i så fall på vilket sätt rapporteringen om de skandinaviska länderna differentierar sig när det kommer till faktorer som, vinkling i artikeln, artikelns gestaltning och vem som får komma till tals. Studien syftar till att ta fram generaliserande fakta kring hur mediebilden av de olika länderna ser ut och hur nyheterna gestaltas. Därför gav den valda metoden goda förutsättningar för att på ett systematiskt arbetsätt besvara frågeställningarna och syftet. Även de använda teorierna om framing, nyhetsvärdering och dagordningsteorin har bidragit till att studiens syfte och frågeställningar kunde besvaras.

8.3 Framtida forskning

Studiens resultat visar att det överlag har varit negativa mediebilder som har förmedlats av de olika länderna, framförallt Sverige. Det vore intressant att titta på hur mediebilden av de skandinaviska länderna i annan skandinavisk media varit och se om bilden överlag har varit lika negativ. Framförallt är det rapporteringen om Sverige som varit negativ och det skulle då vara intressant att se om rapporteringen om Sverige har varit lika negativ vid andra kriser eller om denna kris varit unik i detta avseende. Det skulle även vara intressant att göra studien i en större omfattning. Dels genom att titta på samma tidsperiod men utöka antalet medier från varje land för att få ett större material och därmed ytterligare öka studiens generaliserbarhet. Men även att titta på rapporteringen över ett längre tidsspann hade varit intressant. I pandemins inledande stadie, perioden som studien tittar närmare på, fick Sverige

mycket kritik för sin relativt ”slappa” hantering av pandemin. Senare under pandemin lyftes dock Sveriges strategi upp som ett positivt exempel, bland annat av representanter från WHO, som en långsiktig och hållbar strategi under en längre tidsperiod. Det skulle i så fall vara intressant att se om mediebilderna blev överlag mer positivt månaderna efter den tidsperiod som denna studie undersöker och om det i så fall kanske ”jämnar ut sig”, länderna emellan?

8.4 Sammanfattning

Syftet med denna kvantitativa studie har varit att undersöka hur mediebilderna i Sverige, Norge och Danmark har gestaltats av den ledande kvällspressen i de andra skandinaviska länderna under de inledande tre månaderna av coronapandemin.

Studien syftar till att besvara vilka gestaltningar som dominerat mediebilder om Sveriges, Norges och Danmarks hantering av pandemin under de inledande tre månader och om denna överlag gestaltats positivt, negativt eller neutralt. Även vem som blivit intervjuad i medierapporteringen har undersökts.

Studien syftar till att ta fram generaliserbara fakta om mediebilderna i de tre olika länderna och om hur nyheterna gestaltats. Därför har en kvantitativ metod valts eftersom den ger god grund för att systematiskt arbeta igenom och analysera en stor mängd data och uppfylla studiens syfte.

Det teoretiska ramverket i denna studie består av framing, nyhetsvärdering och dagordningsteorin. Dessa teorier har bidragit till att uppnå studiens syfte.

Framing har använts för att besvara hur nyhetsrapporteringen har gestaltats och hur dessa gestaltningar också påverkar nyhetskonsumentens åsikter och värderingar. Nyhetsvärdering har varit relevant för studien eftersom det ger en förståelse för varför vissa händelser har högre nyhetsvärde än andra.

Dagordningsteorin har inkluderats i det teoretiska ramverket delvis för att teorin är nära besläktad med framing men också för att den förklarar hur valen som större nyhetsmedier gör gällande vilka artiklar de publicerar och den generella gestaltningen av dessa artiklar också influerar besluten som mindre nyhetsmedier gör när det kommer till deras dagliga arbete.

Det är därför rimligt att argumentera för att de journalistiska besluten i tidningarna i denna studie gjordes under den tidsperiod studien omfattade också influerade de allmänna åsikterna hos mediakonsumenterna och inte enbart begränsade till de valda tidningarnas läsare.

Metoden som har använts i denna studie är en kvantitativ innehållsanalys. Denna metod har valts för att kunna besvara studiens frågeställningar. Faktorer så som den generella tonen i artikeln (positiv, neutral, negativ), vilka gestaltningar som använts och vem som har blivit intervjuad och den intervjuades uttalanden har blivit kodade i den kvantitativa innehållsanalysen.

Studien har kommit fram till att en majoritet av artiklarna publicerade under det valda tidsintervallen rörandes de andra skandinaviska ländernas hantering av coronapandemin har beskrivits negativt. Studien visar också att en majoritet av artiklarna som ingår i den kvantitativa innehållsanalysen har gestaltats genom ett folkhälsomässigt perspektiv. Artiklarna som handlar om Sverige hade störst andel av både negativa artiklar och folkhälsomässig gestaltning.

Studien visar också att tjänstemän var den vanligaste förekommande yrkesgruppen som intervjuperson i studien. Detta var vanligast rörande artiklarna om Sverige och detta resultatet är i linje med tidigare studier.

Referenser

AFP/The Local. (2020, 27 februari) Breaking: Norway announces first case of coronavirus. Hämtad 2020-11-12 från <https://www.thelocal.no/20200226/breaking-norway-announces-first-case-of-coronavirus>

An, Seon-Kyoung & Gower, Karla. (2009). How Do The News Media Frame Crises? A Content Analysis of Crisis News Coverage.

Avinor. (2020). Information in connection with the coronavirus. Hämtad 2020-11-06 från <https://avinor.no/en/information-in-connection-with-the-coronavirus-covid-19/>

Boier, Peter, Ingvorsen Söndergård, Emil & Hagemann-Nielsen, Frederik. (2020, 14 mars). To coronarelaterede dødsfald i Danmark. DR hämtad 2020-11-05 från <https://www.dr.dk/nyheder/indland/coronarelaterede-doedsfald-i-danmark>

Braagaard, Natali. (2020, 27 februari.) Danskar smittet med coronavirus. TV2. Hämtad 2020-12-01 från <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2020-02-27-dansker-smittet-med-coronavirus>

Chong, Dennis & Druckman, James (2007) Framing theory. Department of Political Science, Northwestern University, Evanston, Illinois.

Cornia, Alessio, Gherseti, Marina, Mancini, Paolo & Odén, Tomas. (2015). The Partisans, the Technocrats and the Watchdogs: Domestication in media coverage of the swine flu pandemic in 2009.

Daily Sabah, (2020). COVID-19 outbreak under control in Norway, health minister says. Hämtad 2020-10-23 från <https://www.dailysabah.com/world/europe/covid-19-outbreak-under-control-in-norway-health-minister-says>

DR (2020, 4 mars). Nye tilfælde: I alt 15 danskere smittet med corona. Hämtad 2020-10-04 från <https://www.dr.dk/nyheder/indland/nye-tilfaelde-i-alt-15-danskere-smittet-med-corona>

Ekström, Mats. & Johansson, Bengt. (2019). Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap. Lund. Studentlitteratur.

Eriksson, Niklas, Nygren, Susanna. (2020, 31 januari). Första fallet av coronaviruset i Sverige: Isolerat sig själv. Aftonbladet. Hämtad 2020-11-05 från <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/GGgL49/forsta-fallet-av-coronaviruset-i-sverige-isolerat-sig-sjalv>

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann & Wängnerud, Lena (2017). Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad. Stockholm. Wolters Kluwer

Folkhälsomyndigheten. (2020). Tänk även om resan verkligen är nödvändig. Hämtad 2020-10-02 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/tank-over-om-resan-verkligen-ar-nodvandig/>

Ghersetti, Marina, Odén, Tomas & Wallin, Ulf. (2008). När hoten kommer nära - Fågelinfluensa och tuberkulos i svensk medierapportering. Stockholm: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Ghersetti, Marina & Odén, Tomas (2010). Pandemin som kom av sig - Om svininfluensan i medier och opinion. Stockholm: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Ghersetti, Marina & Odén, Tomas (2010). Pandemin som kom av sig - Om svininfluensan i medier och opinion. Stockholm: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Ghersetti, Marina & Rodin, Pavel. (2018). Ebolahotet. Bilden av en smitta i nyheter, sociala medier och i myndigheternas kriskommunikation. Stockholm: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Gjöl Mansö, Rikke, Rönn Tofte, Line. (2020, 23 mars.) Mette Frederiksen: Danmark vil fortsat vaere lukket ned frem til 13. April 2020. Hämtad 2020-12-01 från <https://www.dr.dk/nyheder/politik/mette-frederiksen-danmark-vil-fortsat-vaere-lukket-ned-frem-til-13-april>

Hovden, Mjelde & Gripsrud, (2018). The syrian refugee crisis in scandinavian newspapers.

Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (2019). Handbok i journalistikforskning. Lund. Studentlitteratur.

Maxwell, E. McCombs & Donald L. Shaw. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. The Public Opinion Quarterly. No.2

Regeringen. (2020). Förbud mot allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare. Hämtad 2020-10-12 från <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/forbud-mot-allmanna-sammankomster-eller-offentliga-tillstallningar-med-fler-an-50-deltagare/>

Scanlon, J. (2011). Research about the mass media and disaster. I J.R. Deltraani (red.), Journalism: Theory and practice (s. 233-269).

SFS 1974:152. Regeringsformen. Stockholm. Justitiedepartementet. 63

Världshälsoorganisationen. (2020). Pneumonia of unknown cause. Hämtad 2020-09-15 från <https://www.who.int/csr/don/05-january-2020-pneumonia-of-unkown-cause-china/en/>

Världshälsoorganisationen. (2020). WHO director's general opening remarks at the media briefing on COVID-19. Hämtad 2020-09-15 från <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19--11-march-2020>

Vliegthart, R., & Walgrave, S. (2008). The Contingency of Intermedia Agenda Setting: A Longitudinal Study in Belgium.

Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela. (2014). Massmedier. Uppl. 11. Stockholm. Ekerlids förlag.

Bilaga 1: Kodschema

V1: Medium (Vilken tidning) 1 = Aftonbladet. 2 = VG. 3 = Ekstrabladet

V2: Artikelkod (1000-Aftonbladet) (2000-VG) (3000-Ekstrabladet)

V3: Vilket land handlar artikeln om? 1 = Sverige, 2 = Norge, 3 = Danmark

V4: Datum då artikel publicerades skrivet med 6 siffror

V5: Kodare. 1 = Simon 2 = Oscar

V6: Positiv vinkel = 1

Negativ vinkel = 2

Neutral vinkel = 3

V7:

om V6=1

1.1 = Ekonomiskt vinklad artikel

1.2 = Folk Hälsomässig vinklad artikel

1.3 = Politisk vinklad artikel

1.4 = Ekonomiskt och folkhälsomässigt vinklad artikel

1.5 = Ekonomiskt och politisk vinklad artikel

1.6 = Folkhälsomässig och politiskt vinklad artikel

1.7 = Alla ovannämnda vinklar

1.8 = Övrig vinkel

V8: Bild Ja eller nej? Om ja = 1 om nej = 2

V9: Om variabel 8 = 1

0 = Okodbar

1 = Bild som föreställer politiker/tjänstemän

2 = Bild som föreställer sjukhus/sjukvård/sjukvårdsutrustning etc.

3 = Bild som föreställer flagga/ nationell symbol/ känt landmärke etc.

4 = Bild som föreställer restaurang/nattklubb/krog/fest/mat/dryck annat socialt sammanhang etc.

5 = Övrigt

V10: Artikelns längd i antal tecken.

1 = 0-500 2 = 500 - 1000 3 = 1000 - 1500 4 = 1500 - 2000 5 = 2000 - 2500. 6 = 2500+

V11: Finns intervjuperson/intervjupersoner?

0 = Ingen IP.

1 = 1 IP.

2 = 2 IP.

3 = 3 IP.

4 = 4 IP osv

V12A: Om V11 = 1/2/3/4 --->

0 = Okodbar

1.1 = Positivt uttalande av första intervjuperson i artikeln.

1.2 = Negativt uttalande av första intervjuperson i artikeln.

1.3 = Neutralt uttalande av första intervjuperson i artikeln.

V12B

0 = Okodbar

1.1 = Positivt uttalande av andra intervjuperson.

1.2 = Negativt uttalande av andra intervjuperson.

1.3 = Neutralt uttalande av tredje intervjuperson.

V12C

0 = Okodbar

1.1 = Positivt uttalande av tredje intervjuperson.

1.2 = Negativt uttalande av tredje intervjuperson.

1.3 = Neutralt uttalande av tredje intervjuperson.

V13A: Om variabel V11 = 1/2/3/4

0 = Okodbar

1.1 = Första intervjuperson är en politiker företrädande regeringsparti/stödparti till regeringen/parti som styr region/område/kommun som artikeln handlar om.

1.2 = Första intervjuperson är en politiker företrädande oppositionsparti till regeringen/stödparti till regeringen/parti i opposition i region/område/kommun som artikeln handlar om.

1.3 = Första intervjuperson är en tjänsteman

1.4 = Första intervjuperson är sjukvårdspersonal

1.5 = Första intervjuperson är en forskare/akademiker

1.6 = Första intervjuperson är en journalist/krönikör/debattör/ledarskribent

1.7 = första intervjuperson är en företagare/VD/Näringsidkare etc.

1.8 = Första intervjupersonen är ifrån allmänheten.

V13B:

0 = Okodbar

1.1 = Andra intervjuperson är en politiker företrädande regeringsparti/stödparti till regeringen

1.2 = Andra intervjuperson är en politiker företrädande oppositionsparti till regeringen/stödparti till regeringen.

1.3 = Andra intervjupersonen är en tjänsteman

1.4 = Andra intervjupersonen är sjukvårdspersonal

1.5 = Andra intervjupersonen är en forskare/akademiker

1.6 = Andra intervjuperson är en journalist/krönikör/debattör/ledarskribent

1.7 = Andra intervjuperson är en företagare/VD/näringsidkare etc.

1.8 = Andra intervjupersonen är ifrån allmänheten

V13C:

0 = Okodbar

1.1 = Tredje intervjuperson är en politiker företrädande regeringsparti/stödparti till regeringen

1.2 = Tredje intervjuperson är en politiker företrädande oppositionsparti till regeringen/stödparti till regeringen.

1.3 = Tredje intervjupersonen är en tjänsteman.

1.4 = Tredje intervjupersonen är sjukvårdspersonal

1.5 = Tredje intervjupersonen är en forskare/akademiker

1.6 = Tredje intervjuperson är en journalist/krönikör/debattör/ledarskribent

1.7 = Tredje intervjuperson är en företagare/VD/näringsidkare etc.

1.8 = Tredje intervjupersonen är ifrån allmänheten

V14A:

om VII = 1

0 = Okodbar

1.1 = Första intervjuperson är ifrån Sverige

1.2 = Första intervjuperson är ifrån Norge

1.3 = Första intervjuperson är ifrån Danmark

1.4 = Första intervjuperson kommer ifrån annat land än ovannämnda/går inte att urskilja land

V14B:

Om VII = 2

1.1 = Andra intervjuperson är ifrån Sverige

1.2 = Andra intervjuperson är ifrån Norge

1.3 = Andra intervjuperson är ifrån Danmark

1.4 = Andra intervjuperson kommer ifrån annat land än ovannämnda

V14C

Om VII = 3

1.1 = Tredje intervjuperson är ifrån Sverige

1.2 = Tredje intervjuperson är ifrån Norge

1.3 = Tredje intervjuperson är ifrån Danmark

1.4 = Tredje intervjuperson kommer ifrån annat land än ovannämnda

V15: Handlar artikeln om allmänhetens beteende?

Om ja = 1 Om nej = 2

V16: Om V15 = 1 --->

1 = Allmänheten framställs positivt vinklad

2 = Negativt vinklad

3 = Neutralt vinklad

0 = Okodbar

V17: Vilken typ av artikel?

1 = Nyhetsartikel 2 = Krönika 3 = Debattartikel 4 = Ledartext

Angående variabel 5 och 11: Positiv vinkel eller uttalande definieras som artiklar som tar upp ett lands framgångar inom till exempel smittbekämpning, smittspårning eller beroende på hur deras åtgärder beskrivs som negativa eller positiva. Även artiklar som kan ses som "skämtsamma" eller som inte har något större allvar kopplad till sig kommer att definieras som positivt vinklade om de kan kopplas till coronapandemin.

Negativ vinkel eller uttalande definieras som artiklar där ett lands misslyckanden tas upp, till exempel artiklar som rapporterar om ett lands dödstal ses i regel som negativa. Även artiklar som överlag beskriver ett lands smittbekämpning, smittspårning eller åtgärder i negativa ordalag definieras som negativt vinklade i vår kodning.

Neutral vinkel eller uttalande definierar vi som ett slags mellanting mellan positiv och negativ vinkel. Det kan till exempel vara artiklar som belyser både ett lands framgångar och motgångar under coronapandemin eller artiklar som vi inte anser har en klar och tydlig vinkling åt det ena eller andra hållet.

Angående variabel 9: I variabel 9 ska vi koda den eventuella bildens innehåll. Detta vill vi göra eftersom bildvalet påverkar hur artikeln som helhet tolkas av läsaren. En artikel som rent textmässigt är vinklad åt det ena eller andra hållet kan i vissa fall upplevas som inte så klart vinklad av läsaren om bildvalet inte är i samklang med den övriga artikeln.

Angående variabel 13: Om det förekommer flera intervjupersoner i samma artikel definierar vi den "första intervjupersonen" som den intervjuperson som förekommer tidigast i artikeln. Andra intervjupersonen definieras som den intervjuperson som förekommer efter den första intervjupersonen osv.

Angående variabel 15: I variabel 15 mäter vi ifrån vilket land intervjupersonen kommer.